

TISKOVINA
Poština plačana pri pošti 1102 Ljubljana
Pošiljatelj SaVe d. o. o. Ljubljana

0 000253 6165 751

**DON
BOSKO**

julij 2022

NASLOV UREDNIŠTVA

DON BOSKO

Rakovniška 6, 1000 Ljubljana

☎ 059 339 100

@donbosko.revija@sdb.si

🌐 www.donbosko.si

Urednik Marko Suhoveršnik

Uredniški odbor Marko Košnik,
Janez Krnc, Tilen Mlakar,
s. Lucija Nastran, Gašper Otrin

Lektorica Jerneja Kovšca

Grafična zasnova
in priprava za tisk Bos&Graf

Izdajatelj Salezijanski inšpektorat

Založba Salve d.o.o. Ljubljana

Naklada 9.500 izvodov

Tisk Tiskarna Januš d.o.o.

Don Bosko je brezplačen.

DAROVE ZA VZDRŽEVANJE

Don Boska in za druge namene
lahko nakažete na račun

SI56 0205 8026 2282 413

SKLIC **SI00 105**

NAMEN **Don Bosko**

FUNDACIJA DON BOSKO

Rakovniška 6, 1000 Ljubljana

SALEZIJANSKI VESTNIK je leta
1877 ustanovil sv. Janez Bosko.

Slovenski salezijanci so leta 1904
začeli izdajati glasilo Don Bosko.
Od 1907 do 1915 je izhajal z
imenom Salezijanska poročila,
od 1916 do 1944 pa z imenom
Salezijanski vestnik. Leta 1969 je
Salezijanski vestnik nadomestil
Zvon Marije Pomočnice, nato pa
je obnovljeni Salezijanski vestnik
ponovno izhajal od 1973 do 2016.
Od leta 2017 izhaja z imenom

DON BOSKO.

Po svetu izhaja
v 132 državah,
v 64 izdajah in
v 31 jezikih.

Vse delati

v Božjo čast, da bi bil to,
kar moram biti:
sveti salezijanec.

BLAŽENI ARTEMIJ ZATTI

OLTARNA SLIKA SV. ARTEMIJA ZATTIJA V CERKVI
NJEGOVEGA ROJSTNEGA KRAJA BORETTO (ITALIJA).
VIR: ARCHIVIO HISTÓRICO SALESIANO ARGENTINA SUR

Sándorjev relikviarij

≈ 4. junija 2022 je vrhovni predstojnik Ángel Fernández
Artime v Budimpešti blagoslovil novi relikviarij,
posvečen salezijancu bratu, mučencu komunizma, bl.
Štefanu Sándorju (1914–1953).

≈ Na prednji strani je upodobljen
Štefan Sándor s Salezijanskim
vestnikom, preko katerega je
spoznal don Boska.

≈ Na hrbtni strani je upodobljen z
inšpektorjem Lászlóm Ádámom
(1892–1977) ter Tiborjem
Dánielom (1925–1956), ki je bil
Štefanov spremljevalec v času preganjanja.

≈ Na straneh je upodobljen salezijanski križ z dobrim
pastirjem in geslom »Potrudi se, da te bodo ljubili«.
Križ simbolično prebije zaporniške rešetke komunizma.

Don Bosko po svetu

Na Nizozemskem
in v Flandriji izhaja
Salezijanski vestnik
z naslovom *Don
Bosco magazine*.
Izhaja štirikrat
letno za člane sale-
zijanske družine
in don Boskove
prijatelje.

V Kambodži izda-
jajo salezijanci, od
leta 2013 poveza-
ni v delegaturo v
okviru tajske sa-
lezijanske inšpek-
torije, Salezijanski
vestnik v kmerščini,
uradnem jeziku
Kambodže.

Salezijanci na
Kubi, v Domini-
kanski republiki in
Portoriku, pove-
zani v inšpektorijo
Antili, že 67 let
izdajajo Salezijan-
ski vestnik, ki izide
vsaka dva meseca
na 36 straneh.

OSVOJIMO SLOVENIJO Z LJUBEZNIVOSTJO!

MARKO KOŠNIK, SDB
SALEZIJANSKI INŠPEKTOR

Spoštovani bralci revije Don Bosko! Mar imate tudi vi občutek, da je družbeno ozračje v Sloveniji zastrupljeno z duhovno mračnostjo? Slovenija je vse bolj duhovno plitva in prazna. Cerkev izgublja svoj boj. Žalostno, ampak na sladke besede in obljube o svobodi dobesedno padajo ljudje kakor ose na zrelo sadje.

Po svoje razumem. Ljudje smo bitja, ki v nekaj moramo verjeti. Pa četudi so to le obljube o nečem boljšem. Tam, kjer vlada mračnost duha, narod ne zmore več ločiti med zrnjem in plevami, med pravo svobodo in prazno propagando. Ah, naj bo dovolj. Ne iščimo nepotrebnih razlag, ampak raje razmišljajmo, kakšen bo naš odgovor. Menim, da je čas, da se povežemo v boju za duhovno prenavo, osvoboditev in osvojitve Slovenije.

Za ta poziv k skupnemu boju me navdihuje sam sv. Frančišek Saleški. V letu, ko obhajamo 400. obletnico smrti tega krščanskega humanista, lahko pri njem črpamo mnoge zglede. Namreč, ko je Saleški končno uresničil dolgoletno željo, da bi postal duhovnik, so ga zaradi njegove pronicljivosti kmalu izvolili in umestili kot prošta ženevskega kapitlja. Toda zaradi protestantskih kalvincev so bili vsi v izgnanstvu. Ob umestitvi za prošta je imel enega najdrznejših in programsko usmerjenih govorov: »Trebaja je ponovno osvojiti Ženevo. Toda kaj bomo torej storili mi ...? Z ljubeznijo moramo razmajati obzidje mesta, z ljubeznijo ga moramo napasti, z ljubeznijo ga moramo ponovno osvojiti. Vodovod, ki napaja in hrani tako rekoč vse vrste krivovercev, so zgledi pokvarjenih duhovnikov, dejanja in besede, z eno besedo, krivičnost vseh, posebno cerkvenih oseb. Po naši krivdi je Božje ime onečaščeno vsak dan med narodi.« Sv. Frančišek Saleški ni ostal le pri besedah, ampak je

s svojo metodo in strategijo, ki se ji reče ljubeznivost, prenovil in navdušil najprej svojo duhovščino in nato pridobil še celotne pokrajine.

Njegov zgled nam odpira oči, da je ljubeznivost neverjetno močno orožje, ki razbije mračnost duha in prinaša svobodo v vse pore osebnega, verskega in družbenega življenja. Ljubeznivost naj bo tudi naše orožje. To je orožje, ki povezuje in ne deluje na silo. Začnimo pri sebi, kakor nas vabi sv. Pavel: »Poklicani ste k svobodi, bratje. Samo da vam svoboda ne bo pretveza za mesenost, marveč drug drugemu služite z ljubeznijo« (Gal 5,13). Puščica ljubeznivosti je najprej usmerjena v nas same in naša mala občestva, ki so vse preveč preplavljena z godrnjanjem, nasprotovanjem in povprečnostjo. Preprosto, manjka nam prave gorečnosti! Ljubezni! Kakor pridne čebele dodajmo med ljubeznivosti v naše vsakdanje satovje odnosov in dejanj. Od tod se začena prenova! Od znotraj! Prenovimo Cerkev na Slovenskem. Ljubeznivost vse obrne na bolje. Trudil in prizadeval si bom, da bodo salezijanske ustanove vse bolj prežete z ljubeznivostjo in da bodo žarišča preнове Cerkve in družbe.

Dragi don Boskovi prijatelji,
poziv velja nam vsem:
Z ljubeznivostjo ponovno
osvojimo Slovenijo!

PRVI SALEZIJANEC SVETNIK

ÁNGEL FERNÁNDEZ ARTIME, SDB
VRHOVNI PREDSTOJNIK SALEZIJANCEV

Z velikim veseljem smo sprejeli novico, da je papež Frančišek pooblastil Kongregacijo za zadeve svetnikov, da razglasi odlok o čudežu, ki ga pripisujejo priprošnji blaženega Artemija Zattija, salezijanca brata, člana družbe sv. Janeza Boska. Rodil se je 12. oktobra 1880 v Boretu (Italija), umrl pa 15. marca 1951 v Viedmi (Argentina).

Stem dejanjem je sveti oče odprl pot kanonizaciji blaženega Artemija Zattija. Globoko smo hvaležni Bogu in papežu Frančišku. Salezijanska družina, argentinska Cerkev, zlasti škofija Viedma, Boretto v Italiji, njegovo rojstno mesto in škofija Reggio Emilia živijo v ozračju velikega navdušenja.

PRIČEVALEC UPANJA

Ta novica je v luči Gospodove velike noči sporočilo in seme upanja za dramatični čas, ki ga doživljamo v znamenju pandemije in predvsem tolikih vojn, še posebej tiste v Ukrajini, ki prinašajo smrt, bolečino in uničenje. Artemij Zatti nas spodbuja, da živimo upanje kot krepost in kot držo življenja v Bogu. Pot do svetosti zelo pogosto zahteva spremembo vrednot in vizije. To je bila pot, ki jo je živel Artemij, ki je v življenjskih preizkušnjah v križu odkril veliko priložnost, da se prerodi v novo življenje.

PRIJATELJ UBOGIH

Artemij Zatti je svoje življenje posvetil Bogu v služenju bolnim in ubogim. Postane vodja bolnišnice sv. Jožefa v Viedmi, širi krog svojih pacientov in s svojim neločljivim kolesom obiskuje bolne v mestu, zlasti najrev-

nejše. Upravlja z velikimi vsotami, vendar je njegovo življenje zelo revno: za potovanje v Italijo ob don Boskovi razglasitvi za svetnika so mu morali posoditi obleko, klobuk in kovček.

Artemij Zatti se je zavedal in vzbujal zavdanje, da se roke vseh, ki so bili z njim, dotikajo trpečega Kristusovega telesa in so lahko znamenje usmiljenih Očetovih rok. Vse to ga je pripeljalo do tega, da je prepoznal edinstvenost vsakega pacienta, z njegovim dostojanstvom in slabostmi. Vedel je, da je bolnik vedno pomembnejši od njegove bolezni, zato je poskrbel, da je prisluhnil pacientom, njihovi anamnezi, tesnobam, strahovom. Vedel je, da tudi takrat, ko ni mogoče pozdraviti, je vedno mogoče ozdraviti, potolažiti, vedno je mogoče ljudem nuditi bližino, ki se kaže v zanimanju za človeka pred njegovo boleznijo. Ustavi se, prisluhne, vzpostavi neposreden in osebni odnos z bolnikom, do njega izkaže empatijo in čutenje, pusti se vplesti v njegovo trpljenje do te mere, da ga prevzame. Artemij je to bližino doživljal kot izraz ljubezni Jezusa Kristusa, dobrega samarijana, ki se s sočutjem bliža vsakemu človeku, ranjenemu od greha. Čutil se je poklicanega, da bi bil

usmiljen kot Oče in ljubil zlasti svoje bolne, šibke in trpeče brate in sestre. To bližino je živel osebno in v skupnostni obliki: ustvaril je skupnost, sposobno skrbeti, ki nikogar ne zapusti, ki vključuje in sprejema predvsem najbolj krhke.

SALEZIJANEC BRAT

Zanimiv lik Artemija Zattija nas vabi, da mladim predstavimo čar posvečenega življenja, radikalno naravo sledenja pokornemu, ubogemu in čistemu Kristusu, prvenstvo Boga in Duha, bratsko življenje v skupnosti, polno predanost poslanstvu. Poklic salezijanca brata je del fizionomije, ki jo je don Bosko želel dati salezijanski družbi. Seveda ga ni enostavno zaznati in sprejeti. Lažje zacveti tam, kjer se med mladimi spodbujajo laični apostolski poklici in se jim predstavi veselo in navdušeno pričevanje o redovniškem posvečenju, kot je Artemij Zatti.

ARTEMIJ ZATTI SVETNIK!

V tem letu, posvečenem svetemu Frančišku Saleškemu, zagovorniku in pospeševalcu poklicanosti k svetosti za vse, nas pričevanje Artemija Zattija spominja na to, kar je potrdil drugi vatikanski koncil: »[Da] so vsi verni v vsakem stanju in okoliščinah poklicani od Gospoda, vsak na svoji poti, k svetosti, katere popolnost je nebeški Oče.« Tako Frančišek Saleški kot don Bosko in Artemij v vsakdanjem življenju predstavljajo izraz Božje ljubezni, ki jo sprejemajo in tudi vračajo. Naši svetniki so želeli odnos z Bogom približati življenju in življenje odnosu z Bogom. Gre za predlog »svetosti sosednjih vrat« oziroma srednjega razreda svetosti, o kateri nam s tolikšno naklonjenostjo govori papež Frančišek.

Bodimo pripravljene sprejeti milost in sporočilo, ki nam ga Cerkev oznanja po pričevanju salezijanske svetosti tega salezijanca brata. Lik Artemija Zattija nas spodbuja in navdihuje, da postanemo znamenje in nosilci Božje ljubezni do mladih in ubogih.

FOTO: ARCHIVIO HISTÓRICO SALESIANO ARGENTINA SUR

“

Naš dragi Artemij Zatti je čudovit lik, ker je prvi svetnik v naši Družbi. Seveda, tudi don Bosko je svetnik, a je naš ustanovitelj. Dominik Savio je svetnik, ki izraža lepoto don Boskove vzgoje in poti svetosti. Sveta Alojzija Versiglia in Kalist Caravario sta pot svetosti prehodila v mučeništvu, ko sta prelila svojo kri. Artemij pa je svetost živel v preprostosti vsakdana, v ponižnem služenju mladim, družinam in predvsem bolnikom.

”

Salezijanec brat Artemij Zatti

Artemij Zatti se je rodil 12. oktobra 1880 v kraju Boretto v Padski nižini. Pri devetih letih je že služil kruh kot kmečki delavec. Zaradi revščine je družina Zatti leta 1897 migrirala v Argentino in se naselila v mestu Bahía Blanca. Mladi Artemij je takoj začel zahajati v župnijo, ki so jo vodili salezijanci. V župniku Carlu Cavalliju, pobožnem človeku izjemne dobrote, je našel svojega duhovnega voditelja. Prav ta ga je usmeril na pot salezijanskega življenja, za katero se je odločil pri 20 letih. Prve zaobljube je kot salezijanec brat izpovedal 11. januarja 1908, večne pa 8. februarja 1911.

Ko je Artemij skrbel za mladega duhovnika s tuberkulozo, je zbolel tudi sam in odšel umirat v Videmo. Evazij Garrone je Artemija povabil k molitvi k Mariji Pomočnici za ozdravitev in mu predlagal naslednjo zaobljubo: »Če te ozdravi, se boš tem bolnikom posvetil vse življenje.« Artemij je z veseljem opravil to obljubo in čudežno ozdravel. Dejal je: »Veroval sem, obljubil sem in bil sem ozdravljen.« V skladu z obljubo, dano Mariji, se je takoj in v celoti posvetil bolnišnici. Njegova služba pa kmalu ni bila omejena samo na bolnišnico, ampak se je razširila na celotno mesto. Ko so ga klicali, ob kateri koli uri podnevi ali ponoči, v vsakem vremenu, je odšel med kolibe predmestja in vse opravljal brezplačno. Njegov sloves svetniškega bolničarja se je razširil na jug Argentine in k njemu so vozili bolnike iz vse Patagonije. Raje so prihajali k svetniškemu bolničarju kot k svojemu zdravniku.

Leta 1950 je neutrudni bolničar padel z lestve, ob tem pa so se pokazali simptomi raka, ki ga je diagnosticiral kar sam. Kljub temu je svoje poslanstvo opravljal eno leto. Po junaško sprejetem trpljenju je umrl 15. marca 1951, obdan z naklonjenostjo in hvaležnostjo celotnega prebivalstva.

Salezijansko družbo sestavljajo kleriki (duhovniki) in laiki (bratje), ki v bratškem dopolnjevanju živijo isti poklic.

Vsak salezijanec je odgovoren za skupno poslanstvo in pri tem sodeluje z bogastvom svojih darov ter laičkih in duhovniških značilnosti enega samega salezijanskega poklica.

Salezijanec brat prinaša na vsa vzgojna in pastoralna področja svoji laičnosti lastno vrednoto, po kateri blizu mladim in stvarnosti dela na svojski način pričuje za Božje kraljestvo.

Salezijanska Slovenija ima bogato tradicijo salezijancev bratov najrazličnejših poklicev in darov, ki se, hvala Bogu, nadaljuje tudi danes: na Rakovniku živijo SEBO BEKES, ki opravlja službo zakristana na svetišča Marije Pomočnice, krojaški mojster RUDI KOLBL in vrtnar ANDREJ SAJKO, na Trsteniku pa salezijansko skupnost »jezi in razveseljuje« mizar in misijonar VILKO POLJANŠEK.

Biti predan delu, kjer koli se nahajamo, ne glede na položaj. Dati sebe na razpolago drugim in do konca izgorovati za Boga. Ta predanost me nagovarja, ko pomislim na Artemija Zattija. Vsakega je sprejel, včasih je za bolnike oddal svojo sobo, ker v ambulanti ni bilo več prostora. To je zame pričevanje ljubezni do Boga ter vselega, predanega in popolnega življenja.

VILMOS SVARC

DELEGAT ZA SALEZIJANSKO DRUŽINO, LJUBLJANA RAKOVNIK

Pri Zattiju me najbolj nagovarja, da je bil človek malih korakov, ki so ga vodili do velikega človeka pred ljudmi in Bogom.

TOMAŽ STOJC

VZGOJITELJ V DOMU JANEZA BOSKA, ŽELIMLJE

Ob prebiranju življenjepisa Artemija Zattija me nagovarja njegova misel, ki jo je izrekel sodelavcu zdravniku: »Srečo vsakdo nosi v sebi. Naj bo zadovoljen s tem, kar ima, pa naj bo malo ali nič: to hoče od nas Gospod.« Živimo v času, ko se vsi, odrasli in mladi, prepuščamo miselnosti časa, smo nezadovoljni s svojim delom, z ljudmi, s katerimi živimo, in nas je strah prihodnosti. Zatti je živel svojo poklicanost in jo kazal preko vsakdanjega dela med ubogimi in bolnimi, vedno nasmejan in srečen. Naj nam bo priporočnik, da bi tudi mi današnjim mladim prinašali veselje do življenja in da bi bili srečni že tu na zemlji.

JANEZ KRNC

INŠPEKTORIALNI EKONOM, LJUBLJANA RAKOVNIK

Salezijanec brat Jean Paul Muller, vrhovni ekonom salezijanske družbe, je v enem izmed svojih pogovorov dejal: »Ko nekdo postane in živi kot salezijanec brat, mu to omogoča, da deluje in se giblje v različnih smereh, pri tem pa mora delati kot graditelj bratske skupnosti. S svojim delom in življenjem mora postajati pokazatelj sodelovanja pri duhovni dinamiki ter pri vsakdanjem delu.« Na prav tak način je živel blaženi Artemij Zatti, ki bo kmalu razglašen za svetnika katoliške Cerkve.

Kot odgovoren za lekarno in bolnišnico v Argentini je bil pravi izraz katekizma, ki se je udeleževal preko njegovih vsakodnevnih del. V svojem verskem prepričanju je s trenutki molitve in skupnostnega življenja odkril skrivnost, kako uravnovežiti vsakodnevne naloge vodenja bolnišnice in skrbi za bolnike. S svojim veseljem ostaja znamenje svetosti za vse okoli sebe, tudi v težkih časih. Res pravi svetnik našega časa.

CYPRIAN MBAZIIRA

VZGOJITELJ V DOMU JANEZA BOSKA, ŽELIMLJE

V Artemiju spoznavam globoko vero, ki se je kazala v treh dimenzijah: v njegovem popolnoma predanem poslanstvu bolnikom in bolnišnici; zvestem življenju v bratski salezijanski skupnosti ter trmi, s katero se je upiral človeškemu sistemu in miselnosti. Najprej bi pomislil, da so te tri dimenzije kot vzporednice, ki se ne morejo srečati in prepletati, a ga je prav ta pot po ovinkih in preizkušnjah vodila do svetosti. Bil je prizemljen in ves Božji obenem.

MARKO SUHOVERŠNIK

DELEGAT ZA DRUŽBENO OBVEŠČANJE, VERŽEJ

BITI VEDNO VESEL IN ODPRT

Joseph Duc Hac Nguyen, mladi salezijanski misijonar iz Vietnama

Joseph Nguyen Hau Duc se je rodil leta 1993 v vietnamski pokrajini Dong Nai. Sam je v prvih stikih inšpektorju Marku Košniku zapisal: »S pogledom na Jezusa Kristusa in po don Boskovi želji hočem prinašati veliko veselje drugim. Rad sem z mladimi, zlasti revnimi. Rad bi bil misijonar, kot je bil Andrej Majcen, ki prihaja iz vaše dežele.« V Vietnamu je končal noviciat in dve leti filozofskega študija, nadaljnja formacijska pot pa ga čaka pri nas.

PRIPRAVILA MAJA ŽIBERT

Kako si spoznal don Boska in salezijance?

Odkar pomnim, sem povezan s salezijanci. Dejansko se prvega trenutka, kdaj sem se srečal z don Boskom in ga поблиžje spoznal, ne spominjam, a glede na to, da sem odraščal v salezijanski župniji, so salezijanci del mojega življenja od trenutka, ko sem se pojavil na tem svetu. Krstil me je salezijanski duhovnik. Dolga leta sem bil ministrant, vedno sem obiskoval salezijanski oratorij, celo glasbo sem študiral na salezijanski šoli. Po poklicu sem sicer profesor matematike, a ko sem študiral na univerzi, sem bival v salezijanskem študentskem domu.

In ker je bilo moje življenje od nekdaj povezano s salezijanci, sem tudi sam postal salezijanec. Danes sem salezijanski misijonar.

Moje življenje so mladi, ki se združujejo ob Mariji in don Bosku, in sam želim biti salezijanec, ki bo del teh mladih.

Kako so se v družini odzvali na tvojo odločitev, da postaneš salezijanec?

Od nekdaj se je moje življenje obračalo v smer, da nekoč postanem duhovnik. Zaradi življenja v salezijanskem duhu že v zgodnjem otroštvu sem si tudi sam od nekdaj želel postati duhovnik. Moji vzgojitelji, kateheti in redovniki so mi dejali: »Joseph, ko odrasteš, pridi in postani duhovnik.« Takrat sem jim z veseljem odgovarjal, da bom. Da pridem

med njih, da postanem redovnik. Da sem lahko vsakokrat tako odgovarjal, ko so me »izzvali«, sem moral naprej živeti in delovati z dobrim zgledom. Ko sem odraščal, sem tudi sam prišel do zaključka, da želim svoje življenje posvetiti Bogu. Želel sem postati podoben salezijancem: biti vesel, biti odprt. In nenazadnje, zavedal sem se, da je moja odločitev za posvečeno življenje dokončno

“

Menim, da so mladi v Sloveniji zelo pogumni, dinamični in ustvarjalni. Številni so zelo uspešni. Moram pa priznati, da mi je za nekatere, ki so zelo uspešni, malo žal. Opažam, da so številni preveč zaposleni z lovljenjem uspehov in postopoma pozabljajo na nujnost vračanja k Bogu. Pozabljajo, da je Bog vir njihovega uspeha in sreče.

”

FOTO: MARKO SUHOVERŠNIK

povezana in izrečena iz ljubezni do Njega. Ker ljubim Boga, želim služiti mladim. Mladim želim prinesiti le najboljše, želim odgovarjati na Božje darove na način, da dajem ljubezen mladim.

V družini imam še tri brate ter dve sestri. Skupaj nas je sedem otrok. Ena sestra je tudi redovnica. Družina je bila vesela, ko so videli, kako se obrača moje življenje. A kljub vsemu niso bili najbolj veseli, da postanem salezijanec. Moja mama mi je nekoč dejala, da pozna nekega drugega duhovnika, s katerim me lahko poveže in mi tako pomaga. Rekla mi je: »Veš, če boš postal takšen duhovnik, boš bogatejši kot salezijanci in boš bolj spoštovan.« A sem ji odgovoril, da ne bom duhovnik zaradi želje po spoštovanju ter bogastvu, pač pa zato, ker ljubim Boga.

Eden od velikih misijonarjev v vaši deželi je bil Andrej Majcen. Kje in kako si ga spoznal?

Ko sem bil v noviciatu, sem slišal veliko zgodb o življenju Andreja Majcna. Po noviciatu sem odšel v novo salezijansko skupnost, kjer sem nadaljeval šolanje na filozofski akademiji. In prav v tej skupnosti je svoj čas

živel Andrej Majcen. To je bila zame velika milost. Na vsakem koraku znajo domačini in salezijanci pripovedovati o Majcnovih vrlinah. Na lastne oči sem videl dela, ki jih je opravil. Tam je polno njegovih podob, ki so jih njemu v čast in spomin postavili domačini. Andrej Majcen je bil za vietnamsko skupnost oče, misijonar in velik svetnik. Imel sem srečo, da sem del življenja preživel prav v tej skupnosti. Še večjo pa imam danes, saj živim in delam v državi, od koder je Majcen izšel. In celo bivam v hiši, ki nosi njegovo ime.

Kaj mi je pri Majcnu najbolj všeč? Majcen je zaupal v Marijo. Veste, med komunizmom so nam v Vietnamu vzeli vse. Majcen pa se je znal upreti in je večkrat dejal: »Marija nam bo pomagala in naše hiše ne bodo mogli kar tako zapleniti.« In res je bilo tako. Kar je rekel Majcen, to se je uresničilo. Komunisti so v tisti vasi takrat vzeli in pobrali vse. Le hiše, kjer so bili naseljeni oni, niso uničili oz. je oropali. Temu lahko rečem čudež.

Postal si prvi vietnamski misijonar v Sloveniji. Kako bi opisal Slovenijo in svojo dosedanjo izkušnjo bivanja pri nas?

O Sloveniji lahko zaenkrat povem le lepe

stvari. Toliko lepot sem že spoznal tukaj in doživel veliko novih izkušenj. Slovenija je zelo lepa država s številnimi zelenimi področji. Tukaj je zrak zelo čist, kar je dobro za zdravo in srečno življenje. Pokrajina lahko daje ljudem občutek miru in romantike.

Slovenščina ni lahek jezik. Skušam se ga naučiti, saj je zame bistvenega pomena, da lahko tukaj živim in delam kot misijonar. V Sloveniji je izobraževalni sistem zelo sodoben, napreden in dober. To mladim ljudem pomaga pri njihovem razvoju, hkrati pa jim daje možnosti samostojnega uveljavljanja v službi.

Kako kot misijonar gledaš na prihodnost salezijanskega poslanstva v Sloveniji?

V Sloveniji še nisem dolgo, zato tudi še ne

“

Salezijanci v Sloveniji živijo blizu ljudem in zanje. Prav srečo imam, da sem prišel v Slovenijo med te salezijance.

Moje poslanstvo je, da evangeliziram. Evangelizacija pomeni, da prinašamo Boga drugim. Misijonarji se zavedamo, da to pomeni z dobrim in ljubečim načinom življenja. Slovenija in njene salezijanske skupnosti so dobre za rast svetnikov, takih, kot je bil Andrej Majcen. Verjamem, da ne bo postal svetnik samo on, temveč tudi drugi salezijanci iz teh svetih krajev. Želim se naučiti dobrote, ki jo živite tukaj.

”

razumem vseh kulturnih in drugih navad Slovencev. Zato mi je težko podati konkreten in jasen pogled na salezijansko evangelizacijo tega dela sveta. Izrečem lahko le kakšno misel.

Današnja evangelizacija ni pričevanje z besedami. Evangelizacija pomeni živeti življenje na način, da drugim pokažemo, da živimo Gospodovo življenje z navdušenjem – polni življenja in sreče, ne glede na to, kje smo. Kajti veselje in sreča sta vedno privlačna za vse, posebno še za mlade. Ko uspemo priti v njihova srca, pa bo Sveti duh poskrbel za vse drugo. Toda kako živeti življenje, da bo dostopno tudi drugim? Da nam bodo verjeli, da mislimo resno in da je salezijanska vzgoja, karizma in način življenja dober življenjski slog? Mislim, da s trdno vero in socialnim mreženjem.

FOTO: OSEBNI ARHIV

BOJ *za* SRCA MLADIH

Salezijanec Ján Holubčík,
delegat za SMP na Slovaškem

BLAŽKA MERKAC, SaLS

Ján, na Slovaškem si delegat za salezijansko mladinsko pastoralo, kjer imaš še mnogo drugih zadolžitev in nalog. Prosim, da se nam na kratko predstaviš.

Star sem 46 let. Prihajam iz majhne vasi na severu Slovaške, kjer imamo čudovite gore. Študiral sem ekonomijo na univerzi v Bratislavi. Potem pa sem se odločil, da se pridružim salezijancem. Teologijo sem študiral v Italiji. Zelo rad hodim v hribe, berem in poslušam glasbo. Moj najljubši šport je smučanje in moj najljubši bend U2. Rad imam mlade in rad poslušam njihove življenjske zgodbe. Poleg teologije imam rad tudi psihologijo.

Kako dolgo si že delegat za salezijansko mladinsko pastoralo in katere so tvoje glavne zadolžitve?

Delegat za salezijansko mladinsko pastoralo sem že četrto leto. To je zelo zanimiva služba, ki zahteva veliko ljubezni do mladih, don Boska in veliko potovanj. Zahvaljujoč

FOTO: OSEBNI ARHIV

temu poslanstvu sem spoznal veliko zanimivih ljudi in se udeležil številnih zanimivih srečanj. Zelo sem vesel tega, čeprav sem pogosto utrujen. Moč najdem v molitvi in v gorah. Bog je tisti, ki me je poklical v to službo in me pri tem spremlja in mi pomaga. Med mladimi se počutim dobro in jim želim pomagati najti resnico, smisel življenja in osebno srečanje z Jezusom. Moj glavni cilj je negovati don Boskovo karizmo v naših centrih. Imamo 25 pastoralnih centrov. Poskušam jih obiskovati in pomagati sobratom, ki tam delajo. Poleg tega sem zadolžen za nacionalne prireditve na področju športa, glasbe in duhovnega življenja. Skupaj s sodelavci razmišljamo o tem, kako lahko danes vzgajamo mlade v don Boskovem duhu.

Pred kratkim ste na Slovaškem organizirali tradicionalni glasbeni festival Lumen.

Nam ga lahko na kratko predstaviš in kaj je njegov glavni namen?

Glavni cilj festivala Lumen je mladim ustvariti čas za druženje s prijatelji in kakovostno gospel glasbo, predvsem pa ustvariti čas, da začutijo Božji dotik. Zaradi tega poskušamo doseči vso mladino, ne le tiste, ki verjamejo v Boga. Želimo, da slišijo pričevanje drugih vernikov. Na festival povabimo tudi znane osebnosti iz komercialnega sveta. Prireditve se odvijajo na glavnem odru na Trgu Trojice v Trnavi, v mestni športni dvorani, v prostorih mestne hiše ali v dvoranah Univerze Trnava in kina Hviezda. Poleg bogatih izkušenj na koncertih, kjer nastopajo kakovostne slovaške in tuje zasedbe, ki jih organiziramo na visokem nivoju z uporabo profesionalne zvočne in svetlobne opreme, ponujamo tudi veliko prostora za prijateljska druženja, ki festivalskemu dogajanju dodajo družinsko vzdušje in edinstvenost.

Ime

Ján Holubčík

Država

Slovaška

Mesto

Bratislava

Najljubši dan v tednu

Nedelja

Najljubši kraj za potovanje

Alpe

Najljubši okus sladoleda

Limona

Najljubši film

Forrest Gump

Najljubši svetnik

Pier Giorgio Frassati

Najljubši citat iz Svetega pisma

Bog je namreč svet tako vzljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak bi imel večno življenje.

(Jn 3,16)

Kateri so po tvojem mnenju največji izzivi pri delu z mladimi danes? Kako se mladi vračajo iz zaslono? Ali obstaja kakšna razlika?

Obstaja velika razlika. Vrnitev mladih je težka. Korona je močno prizadela življenja mladih. Že zdaj vidimo, da je v naših pastoralnih centrih manj mladih. Večje posledice bomo videli kasneje.

Ne smemo pa obupati in se moramo še naprej boriti za srca mladih ljudi. Prepričan sem, da je najboljši način ustvarjanje globokih osebnih odnosov z mladimi.

Ne moremo mimo trenutne situacije, ki se dogaja nedaleč od vaše meje. Kako ti in mladi na Slovaškem doživljate vojno v Ukrajini?

Zadnje tri mesece, odkar so ukrajinski begunci pričeli prihajati v Bratislavo v velikih

skupinah in so se mnogi nastanili v objektih večjih zmogljivosti, smo salezijanci iskali načine, kako pomagati otrokom in mladostnikom, ki prihajajo skupaj s temi velikimi skupinami.

Veliko ljudi iz Bratislave, vključno z mladimi, je šlo za več dni na meje s takojšnjo pomočjo ter Ukrajincem in beguncem ponudilo začasno zatočišče na svojih domovih. Ker so se razmere stabilizirale in dnevno število vstopajočih beguncev upada, je podarek na njihovi integraciji v naša življenja in družbo. Salezijanci smo vedno delali z mladino in otroki in tudi v tej situaciji to ni izjema. Za begunce so odprti vsi salezijanski centri na Slovaškem: dejavnosti za najstnike, igralnice za mamice z majhnimi otroki, poletni tabori, tečaji slovaščine, pomoč pri iskanju zaposlitve za matere ...

Pomagati želijo tudi mladi iz naših centrov, zato poleg priprave poletnih taborov za slovaške in ukrajinske otroke izvajajo tedenske aktivnosti.

Za Ukrajince v Prešovu pripravljajo ustvarjalne delavnice, športne dogodke, izlete,

pomoč pri učenju. Mladi iz salezijanskih centrov v Bratislavi hodijo trikrat na teden v ogromen center v Gabčíkovem (tik ob Bratislavi), kjer je okoli 300 otrok, starih od 0 do 17 let, in se ukvarjajo s športnimi, ustvarjalnimi in plesnimi dejavnostmi. Veliko mladih iz salezijanskih centrov hodi v manjših skupinah pomagat v druge nastanitvene objekte po Bratislavi.

Poleti bodo potekali tabori za ukrajinske otroke, mestni tabori in tabori učenja z igrami.

Poleg teh dejavnosti je živa stalna humanitarna podpora, ki jo salezijanci ponujajo neposredno v Ukrajini. Ljudje vse te dejavnosti podpirajo tako finančno kot materialno in preživljajo svoj čas z begunci..

Ján, hvala za tvoj čas. Kaj bi za konec dejal salezijanski mladini v Sloveniji?

Želim vam poguma, veselja in pripravljenosti služiti. Ne bojte se govoriti mladim o Jezusu in don Bosku!

MEDVERSKI DIALOG V ORATORIJU

JURE BABNIK, SDB
DELEGAT ZA SALEZIJSKO MLADINSKO PASTORALO

Gotovo vsi poznate oratorij. Kako ga tudi ne bi, saj v Sloveniji skorajda ni župnije, ki v poletnem času ne bi imela oratorija. Don Boskov oratorij za razliko od poletnega oratorija poteka skozi celo leto. V velikem delu sveta, kjer delujejo salezijanci, oratorij pomeni ustanovo, ki deluje skozi celo leto in v prostem času zbira mlade. V Sloveniji, kakor tudi v velikem delu zahodne Evrope, temu ne rečemo oratorij, temveč salezijanski mladinski center. V tem besedilu beseda oratorij pomeni salezijanski mladinski center oz. oratorij, ki deluje skozi celo leto.

Prvi don Boskov oratorij se je razvil v Turinu, v mestni četrti, ki se imenuje Valdocco. Valdocco je bil tedaj na obrobju in v ta del so prihajali priseljenci iz okoliškega podeželja. Tudi danes je Valdocco večinoma sestavljen iz priseljencev, v njem pa še vedno deluje oratorij, ki se ponaša s tem, da je prvi don Boskov oratorij. Oratorij je bil in je odprt za vse, ki želijo vstopiti vanj in ki se držijo osnovnih pravil medsebojnega sobivanja. Ker je v Valdoccu veliko priseljencev, ti obiskujejo tudi oratorij. V zadnjih časih so ti priseljenci v veliki meri muslimanske veroizpovedi. Podobno se dogaja tudi v drugih večjih italijanskih in evropskih mestih, kjer salezijanske oratorije obiskuje veliko mladih, ki niso krščanske veroizpovedi ali sploh niso verni. Zastavi se nam vprašanje, kako z njimi delati.

V odnosu do ljudi drugačne vere imamo kot kristjani nekaj različnih možnih pristopov.

PREPRIČEVANJE

Prvi je verski prozelitizem. To pomeni, da skušamo vsakega, ki je drugačne veroizpovedi oz. ki ni veren, na vsak način prepri-

čati, naj postane kristjan. Krščanska vera je namreč najbolj bogata vera in samo v njej se je Bog razodel kot Jezus. Imamo torej vso resnico in do te resnice moramo pripeljati tudi druge. Takšen pristop ni uradni pristop Cerkve in tudi nikdar ni bil Jezusov pristop, saj ne spoštuje človekove svobodne privolitve srca. V zgodovini Cerkve bi ga lahko zasledili v množičnih pokristjanjevanjih, kadar so se ljudje spreobračali v neko vero zaradi vladarja.

MOLK

Danes velja spoštovanje veroizpovedi drugega. Od drugega vatikanskega koncila je Cerkve spoznala, da je v vsaki religiji navzoče Božje delovanje, da so v vsaki religiji semena resnice. Zato velja, da vsak, ki v katerikoli religiji živi po svoji vesti in nima možnosti spoznati Jezusa, pride v nebesa. Enako velja za tiste, ki niso verni in živijo po svoji vesti ter nimajo možnosti spoznati Jezusa, tudi oni pridejo v nebesa. V velikem delu zahodne Evrope je spoštovanje veroizpovedi oz. nevere drugega pomenilo, da kristjani o svoji veri pred drugače vernimi niso govorili oz.

ne govorijo, da bi jih ne užalili. To je drugi možen pristop do drugače verujočih: molk o svoji veri.

Vrnimo se k mladim, ki so drugačne veroizpovedi ali neverni in redno obiskujejo oratorije. Kako torej delati z njimi, če velja, da je oratorij dom, ki sprejema, šola, ki vzgaja, igrišče za prijateljevanje in župnija, ki evangelizira? To je resno vprašanje, ki si ga salezijanci zastavljamo. Jasno je, da nikogar ne moremo in ne smemo na silo spreobračati oz. mu ne smemo vsiljevati svoje vere. Vzgoja in z njo verska vzgoja sta pravici staršev in starši imajo pravico, da otroke vzgajajo v svoji veri. Enako imajo otroci pravico, da so vzgajani v veri svojih staršev. Vzgojitelj in učitelj ne sme delati proti volji staršev. Vsa ta načela so zapisana tudi v cerkvenih dokumentih, ki govorijo o vzgoji. Kaj torej storiti, ko so redni oratorijski obiskovalci različnih veroizpovedi: nekaj jih je muslimanov, nekaj pravoslavni, nekaj protestantov, nekaj katoličanov in nekaj nevernih? To je npr. povsem realna situacija mladinskega centra ali šole v Belgiji. Ena od rešitev, precej navzoča v teh salezijanskih okoljih, je, da v oratoriju ne govorijo več o veri in o Jezusu. Govor o veri in o Jezusu bi namreč lahko na koga deloval kot prisila v veri in bi bilo proti volji staršev. Oratorij se več ne imenuje župnija, ki evangelizira, ampak se imenuje kraj smisla, saj je smisel tista presežna vrednota, ki je skupna vsem veroizpovedim in tudi nevernim.

PRIPOVEDOVANJE

Kje pa potem sploh še lahko govorimo o krščanski veri in kakšen je sploh možen način, da bodo drugi spoznali Jezusa in se zanj odločili? Ali ni morda tudi takšen molk o Jezusu dodatno prispeval k temu, da krščanstvo upada in da ni več domačih duhovnikov?

V februarju smo imeli srečanje salezijanci, ki smo odgovorni za mladinsko pastoralo v evropskih deželah. V Belgiji je za salezijansko mladinsko pastoralo trenutno odgovoren duhovnik, ki je misijonar in prihaja iz Mehike. Iz povsem katoliške dežele je prišel za misijonarja v deželo, ki ni več krščanska. Deluje v mestu Oostende. Njegov pristop do

drugače vernih je drugačen od zgoraj opisanih. Z mladimi se pogovarja o veri, in sicer na ta način, da si med seboj drug drugemu pripovedujejo, kako izgleda njihova vera, kaj verujejo in kako praznujejo. Njihov namen ni, da bi drug drugega prepričali, da je njihova vera boljša, ampak da se med seboj globlje spoznavajo in si delijo tudi svoje versko življenje.

To je tretji možen pristop v odnosu do drugače verujočih. Imenuje se medverski dialog. To je tudi pristop papeža Frančiška, ki se zelo trudi za pogovor in skupne izjave z muslimani, budisti, pravoslavnimi in evangeličani. Ob tem nas je seveda lahko strah, ali s tem krščanstva ne izgubljam. Papež Frančišek ne samo, da sledi smernicam 2. vatikanskega koncila in prejšnjim papežem, za zgled si je vzel sv. Frančiška Asiškega, ki se je leta 1219 v križarski vojni med kristjani in muslimani srečal s sultanom al-Kamilom. Za razliko od vojaškega pristopa je Frančišek Asiški prišel fizično nemočen, a z vero, da je možen pogovor z vsakim človekom, saj smo si vsi bratje. Frančišek ni spreobrnil sultana, mu je pa sultan dovolil, da so Frančiškovi bratje delovali na muslimanskem ozemlju in tam stoletja ostali kot edini duhovniki, kar je izjemen uspeh.

In mi – kakšen je naš odnos do nevernih, do drugače vernih? Se potuhnemo in o veri ne govorimo, da se ne bi skregali? Ali kar naprej druge prepričujemo, da smo boljši in da je samo naša vera prava? Ali pa se preprosto in iskreno pogovarjamo in si delimo svoje verske izkušnje? Moja izkušnja iz srednje tehniške šole je, da sva se s sošolcem, ki je bili musliman, zelo veliko pogovarjala o veri. Veliko več kakor s tistimi kristjani, ki so se svoje vere sramovali.

VSAK NAJSTNIK JE ALICA V ČUDEŽNI DEŽELI

GAŠPER M. OTRIN, SDB
RAVNATELJ DOMA JANEZA BOSKA, ŽELIMLJE

Zgodba o *Alici v čudežni deželi* je vsaj v nekem trenutku našega odraščanja prišla na plano. Njen avtor, matematik, logik, pastor in pisatelj Charles Lutwidge Dodgson s psevdonimom Lewis Carroll, je slavno zgodbo napisal za deklico Alice in njeni sestri ter jo objavil leta 1865. Vse skupaj naj bi se začelo nekega popoldneva, ko so šli na izlet z barko in so dekleta prosila Lewisa, naj jim pripoveduje zgodbe. In tako je nastala.

V ozadju zgodbe lahko razberemo, da gre za dekle, ki je na prehodu iz otroštva v najstništvo, spreminja se njeno psihofizično stanje, ob tem pa išče lastno identiteto v odnosu do zunanjega sveta. Čudežna dežela simbolno pomeni svet odraslih, kot ga vidi otrok, svet nasprotij, neskladnosti, nesmisla in nasilja.

MLADOSTNIŠTVO JE ČAS SPREMEMB

Aličina pustolovščina se začne, ko zdolgočasena sedi na travniku, potem pa zagleda belega zajčka, steče za njim in pade skozi zajčjo luknjo ter pristane v zares čudnem svetu, ki je poln nesmislov in v katerem zakoni narave ne veljajo. Tam se Alice veča in manjša, s solzami ustvari jezero in se srečuje z nenavadnimi bitji. Pričenja se njeno slovo od otroštva. Večkrat je v stiski zaradi velikosti svojega telesa. Počasi se navadi zrelo sprejemati spremembe na svojem telesu.

Spremembe telesa in spolno dozorevanje povzročijo, da se mora adolescent s tem soočiti in na novo vzpostaviti svojo identiteto. Dekleta in fantje po telesnem spreminjanju potrebujejo še vsaj leto ali dve, da te spremembe duševno in čustveno predelajo. Svoje sposobnosti kažejo na intelektualni in kognitivni ravni, čustveno pa so večkrat raztreseni.

ALICA, KDO SI?

Ko gosena vpraša Alice: »Kdo si pa ti?«, ji ta odvrne: »Saj ... saj tega trenutno niti sama ne vem, gospa ... Hočem reči, da sem vedela, kdo sem, ko sem davi vstala; toda zdi se mi, da sem se medtem že večkrat spremenila.« V dialogu z mačko Režalko Alice vpraša: »Po kateri poti naj grem?« Ta ji odvrne: »To je precej odvisno od tega, kam hočeš priti.« »Ne vem,« odvrne Alice. »Potem je vseeno, katero pot ubereš,« reče mačka. »Glavno je, da nekam pridem,« pojasni Alice. »Če boš hodila dovolj dolgo, boš prav gotovo nekam prišla,« odgovori mačka.

Glede na to, da je Alice deklica, ki odrašča, je zanjo značilno, da se veliko bolje znajde v socialnih situacijah kakor fantje, je bolj sočutna in razumevajoča, a je emocionalno še precej nestabilna in zato večkrat v konfliktu z okoličico in sama s seboj. Za razliko od otroštva začnejo mladostniki razmišljati bolj deduktivno, sami delajo refleksijo in se ne zanašajo več toliko na svoje starše. Začenjajo razmišljati o prihodnosti in znajo kritično pogledati vase in na svet okoli sebe. Mladostnik hrepeni po avtonomiji in postaja vedno bolj samostojen, kar pa ne pomeni, da ne potrebuje trdnega družinskega temelja in opore prijateljev. Najstnik rad razmišlja in se pogovarja o moralnih in socialnih vprašanjih. Z vsem tem se odvija proces individualizacije

najstnika, med željo po samostojnosti in hrepenenjem po pripadnosti. V Alici se vedno bolj izrisuje podoba tega, kaj želi v življenju početi in katero pot bo izbrala.

ZA BELIM ZAJCEM

Alica ve, da ne bi smela iti za belim zajcem, da bi bila mama huda, če bi to vedela. Pa vendar jo žene naprej želja po spoznavanju nečesa novega. Pomembno vlogo pri dozorevanju omogočajo mladostniku njegovi starši, ki naj bi mu vedno bolj dajali avtonomijo in odgovornost, ob tem pa se mora spreminjati tudi starševska identiteta, kar pomeni, da z besedami in dejanji potrjujejo, da njihov najstnik ni več otrok. Tukaj nujno prihaja do konfliktov, običajno ob zahtevah in pričakovanjih staršev, ki mladostniku omogočijo, da na novo vzpostavi odnos s starši.

Kdor ima doma najstnika ali se ukvarja z njimi, lahko reče, da se včasih zdi, kot da je to obdobje »čudaškosti«. Aličina zgodba je polna čudaškosti. Dojenček vojvodinje se na primer spremeni v prašička. Alica se udeleži nore čajanke klobučarja, na kateri ji ta zastavlja čudaške uganke: »Zakaj je krokar kot pisalna miza?« Alica spozna tudi ljudi karte, med njimi kralja in kraljico, pa depresivno želvo, ki zapoje pesem Lepa juha, na koncu pa se znajde na sodišču, ker naj bi kraljici

ukradla kolač. Miš jo obtoži, da nima pravice rasti tako hitro. Zgodba se konča tako, da Alico iz norih sanj prebudi sestra. To pomeni, da obdobje mladostništva ne traja večno, da pa ima svoje zakonitosti, ki jih je potrebno poznati, sprejeti in upoštevati pri vzgoji.

POTREBA PO SKUPINI SOVRSTNIKOV

»Skrivnost, draga Alica, je v tem, da se obdaš z osebami, ki ti razveselijo srce. Šele potem in samo potem boš našla Deželo čudes.« (Klobučar) Mladostniki se vedno bolj obračajo k sovrstnikom, vzpostavljajo globoke prijateljske in intimne odnose, izkušajo prve zaljubljenosti. Mladostnik se emotivno ločuje od staršev in se vključuje v majhne intimne skupinice sovrstnikov, kjer je lahko iskren, kjer gre preprosto za biti skupaj, se pogovarjati.

Pomembne razlike med fanti in dekleti se pojavijo v spolnem dozorevanju. Za dekleta je pomembna ljubezen, sprejetost, občutek varnosti, nežnost, pri fantih pa pomeni spolna aktivnost izražanje svoje suverenosti in moškosti. Pri fantih v tem obdobju prednjači bolj kot ne lastni užitek in izražanje moči, manj pa pristen ljubezenski odnos. Pri dekletih je ravno obratno, saj želijo biti najprej slišane in ljubljene, nato pa tudi spolno osrečene.

KAKO POSTATI LJUBLJEN?

KLEMEN BALAZIČ, SDB
DELEGAT ZA SALEZIJANSKO POKLICNO PASTORALO

Vedno znova ugotavljamo, da biti kristjan pomeni privilegij. Verni kristjani se zavedamo, da smo ljubljeni! Da, dragi Božji otrok: »Ti si ljubljen!« Te besede so zazvene iz Božjih ust in veljajo za vse ljudi: »Tiste dni je prišel Jezus iz Nazareta v Galileji in Janez ga je krstil v Jordanu. Brž ko je stopil iz vode, je zagledal nebesa, ki se razpirajo, in Duha, ki se je spuščal nadenj kakor golob. In zaslišal se je glas iz nebes: Ti si moj ljubljeni Sin, nad teboj imam veselje.« (Mr 1, 9–11)

Želim, da bi te besede odmevale v vsakem kotičku mojega in tvojega bitja: »Ti si moj ljubljeni.« Želja biti ljubljen je univerzalna želja ne glede na to, ali pripadamo kakšni veri in prepričanju ali ne. Največji dar, ki ga lahko poklonimo človeku, prijatelju je dar ljubljenosti. Ta dar pa lahko dam le, če sem ga prej sam prejel. Mar ni to smisel prijateljstva – da si podarimo dar svoje lastne ljubljenosti?

Tega glasu ni lahko slišati v svetu, kjer večkrat slišimo: »Ti si ničvreden, ti si grd, ti si zaničevanja vreden, ti si nihče – razen, če

znaš dokazati nasprotno.« Ti glasovi so zelo močni in nevarni. Tako nevarni, da mnogi danes začnejo zavračati samega sebe.

Ko začnemo verjeti glasovom, ki nas razglušajo za ničvredne ljubezni, se nam uspeh, priljubljenost in moč hitro zazdijo privlačne rešitve. Prava past pa je v resnici zavračanje samega sebe. Kadar me kdo česa obtoži ali me kritizira, kadar me kdo zavrne ali zapusti, takoj pomislim: »No, to je pa še en dokaz več, da nisem nič vreden.« Namesto da bi kritično pogledal okoliščine ali poskušal razumeti svoje omejitve in omejitve drugih, raje kri-

Salezijanski molitveni namen

AVGUST

Molimo za mir po svetu. Za vse družine, ki ne morejo živeti skupaj zaradi nasilja in medsebojnih spopadov.

SEPTEMBER

Molimo za učence in učitelje, ki začenjajo novo šolsko leto, da bi šole postale kraji, kjer se učenci in učitelji trudijo za izobraževanje in rast v srčni kulturi.

OKTOBER

Molimo za nove duhovne poklice in vse, ki se pripravljajo na prejem zakramenta sv. zakona. Naj vsi mladi najdejo v Bogu izvir ljubezni in modrosti za trdne in jasne odločitve.

vim samega sebe – ne le za to, kar sem naredil, ampak za to, kar sem. Moja temna stran pravi: »Nič koristen nisem ... Zaslužim si, da me odrinejo, pozabijo, zavrnejo in zapustijo.«

Zavračanje sebe je največji sovražnik duhovnega življenja, ker nasprotuje svetemu glas, ki nas imenuje »ljubljeni«. Biti ljubljeni – to je temeljna resnica našega obstoja.

»Ta je moj ljubljeni, nad katerim imam veselje.« Ta glas je bil vedno prisoten, a jaz sem očitno veliko raje poslušal druge glasnejše glasove, ki so govorili: »Dokaži, da si nekaj vreden; naredi nekaj pomembnega, spektakularnega ali mogočnega in s tem si boš zaslužil ljubezen, ki si jo tako želiš.« Tihi, nežni glas, ki je spregovoril le v tišini in samoti mojega srca, pa je medtem ostal prezrt ali pa me vsaj ni prepričal.

Danes so v svetu izbrani in pomembni samo nekateri: zvezdniki, športniki, uspešni podjetniki ... Cele »revije«, na internetu ogromno člankov, ki so posvečeni »junakom« športa, filma, glasbe, gledališča in drugih področij. Ob teh izbrancih se počutimo majhne. Bog pa izbira drugače! On drugih ne izključuje, pač pa jih vključuje. Drugih ne zavrača kot manj vredne, pač pa jih spremlja v vsej njihovi enkratnosti. To ni tekmovalna, ampak sočutna izbira. Naš razum takšno realnost

zelo težko dojame. Morda je nikoli ne bomo razumeli. Ko se ozrem vase in okrog sebe, me preplavijo temni glasovi, ki mi dopovedujejo: »Ti nisi nič posebnega; si samo še en človek med milijoni; le še ena usta več, ki jih je treba nahraniti; tvoje potrebe so le še en problem več, ki ga je potrebno rešiti.«

Vendar je razlika spoznati, da si ljubljen, in dejansko postati ljubljen! To je razlika teorija–praksa. Od besed do dejanj je cel ocean. V praksi je biti ljubljen proces, postopen in dolgotrajen – vsi smo stopili na to pot kot birmani kristjani. Kako postati ljubljen? Mislim, da gre za kar dolgo pot. Postati ljubljen pomeni dovoliti, da se resnica naše ljubljenosti utelesi v vsem, kar mislimo, govorimo ali delamo. To pa vključuje dolg in naporen proces privzemanja ali bolje rečeno utelešenja. Dokler mi »biti ljubljeni« ne predstavlja kaj več kot lepo misel ali visoko idejo, ki me varuje pred depresivnostjo, se v resnici nič ne spremeni. Postati moram ljubljen prav v vsakem svojem vsakodnevnem bivanju in delček za delčkom počasi zapolniti vrzel med tem, kar vem, da sem, in med neštetimi specifičnimi situacijami svojega vsakodnega življenja. Postati ljubljen pomeni spraviti resnico, ki mi je bila razodeta od zgoraj, v vsakdanjost tega, kar jaz sem, kar razmišljam, o čemer govorim in kar počnem iz ure v uro.

SALEZIJANSKA KARIZMA SKOZI DIGITALNE OČI

MAJA ŽIBERT
VODJA RAZVOJNE PISARNE, FUNDACIJA DON BOSKO

ŠOLA KOMUNIKACIJE

Med oktobrom 2021 ter julijem 2022 se je na mesečnih srečanjih srečevalo 40 predstavnikov salezijanskih ustanov srednje in severne Evrope v Šoli komunikacije. Poleg delegatov za družbeno obveščanje smo se šole udeleževali še laiki in sodelavci, iz Slovenije predstavniki Fundacije don Bosko.

Izkušnje mesečnega srečevanja s sodelavci iz drugih evropskih držav, ki jih povezujejo podobni cilji in vrednote, ki jih skušamo živeti, so odprle dodatne dimenzije dela in salezijanskega poslanstva. Izpostavljala se je potreba po poslanstvu družbenega obveščanja in uporabe kanalov, ki nas lahko pripeljejo do mladih in preko katerih prenašamo sporočilo salezijanskega duha.

Komuniciranje in njegov pomen ter vlogo v današnji digitalni dobi smo v prvi polovici leta spoznavali skozi svetopisemske razsežnosti (vrhovni svetovalec za družbeno obveščanje *Gildasio Mendes SDB*), sinodalne razsežnosti (*Harris Pakkam SDB*), salezijanske razsežnosti (*Ricardo Cámpoli SDB*) ter ob tem spoznali institucionalne dimenzije strateškega komuniciranja (*dr. Fabrizio Vig-*

nati). V drugi polovici leta smo se s *Fabiom Pasqualettijem SDB*, dekanom Fakultete za komunikacije na Salezijanski papeški univerzi v Rimu, pogovarjali o kritičnem pristopu k digitalnemu in nadzornemu kapitalizmu ter infosferi, z *Georgom Plathottamom SDB* smo spregovorili o razvijanju pastoralne metodologije za evangelizacijo, izobraževanje in spremljanje mladih v digitalnem okolju, *Maciej Makula SDB* iz Varšave, tudi član skupine, s katero komuniciramo o stanju vojne v Ukrajini, pa je spregovoril o kriznem posredovanju in načinih komunikacije v kriznih primerih, pri čemer je tudi nanizal primere kriz, s katerimi se je v zadnjih letih spopadla katoliška Cerkev. O strateških načrtih upravljanja družbenih medijev za dosego skupnosti sta spregovorila *dr. Juan Carlos Montenegro* ter *Pierluigi La Notte SDB*. V juniju smo se s *Johnom Paulom Swaminathanom SDB* iz Francije osredotočili na pomen uporabe umetnosti (glasbe, filma, plesa) za komuniciranje z mladimi v digitalnem svetu. Pogovarjali smo se o pomenu vključevanja laikov v komunikacijske projekte in načinih, kako iskati finančne podpore pri razvoju komunikacijskih projektov.

Tudi salezijanska šola komunikacije je način graditve skupnosti, ki išče nove načine služenja mladim na najboljši možni način preko medijev, zato so tematike, o katerih smo spregovorili, izrednega pomena.

FUNDACIJA
DON BOSKO

Rakovniška ulica 6, 1000 Ljubljana

Svojo donacijo lahko nakažete po položnici oz. UPN obrazcu na transakcijski račun.

IBAN **SI56 0205 8026 2282 413**

KODA **CHAR**

SKLIC **SI00 100**

Informacije

SPLET **fundacija.donbosko.si**

FB **Fundacija don Bosko**

T **041 357 640** (Janez Krnc)

T **030 362 800** (Fundacija, Maja Žibert)

E POŠTA **fundacija@sdb.si**

CERKEV SV. FRANČIŠKA SALEŠKEGA

PO *BOLLETTINO SALESIANO*
PREVEDEL IN PRIREDIL
JANEZ DRNOVŠEK, SDB

Februarja 1851 je don Bosko uspel odkupiti celotno Pinardijevo hišo. Mesec dni pozneje je dejal svoji mami: »Sedaj je čas, da v čast sv. Frančišku Saleškemu zgradimo lepo cerkev.«

»Toda kje boš dobil denar?« ga je vprašala dobra Marjeta. »Veš, da nimava prav ničesar več, kajti prihranke smo porabili za hrano in obleko teh ubogih fantov. Kaj torej razmišljaš o novih izdatkih za gradnjo cerkve! Dobro premisli in spoznaj Gospodovo voljo.«

Gospod se je z don Boskovim predlogom strinjal in 20. julija 1851 so ob navzočnosti 600 mladih blagoslovili temeljni kamen, 20. junija 1852 pa je bila cerkev posvečena.

Od tega dne je bila 16 let (do leta 1868) srce mlade Družbe.

Od 1852 do 1856 je v to cerkev zahajala mama Marjeta, ki se je potarala in bila vse bolj utrujena. Sedla je v zadnjo klopi in pobožno molila prebirajoč jagode svojega rožnega venca.

Velike slike, ki krasijo notranjost cerkve, so spomin na čudovite zgodbe, ki so se tu dogajale.

8. decembra 1854 je Dominik Savio stopil v to cerkev, pokleknil poleg oltarja Brezmadežne in se ji posvetil s tole kratko molitvijo:

Zamaknjenje Dominika Savia za glavnim oltarjem v cerkvi sv. Frančiška Saleškega je trajalo več kot šest ur.

Zvonik cerkve sv. Frančiška Saleškega v Valdoccu stoji na vogalu, kjer se povezujeta cerkev in Pinardijeva kapela.

»Marija, darujem ti svoje srce, naj bo vedno tvoje. Jezus in Marija, bodita vedno moja prijatelja. Prosim vaju, naj raje umrem, kakor da bi po nesreči storil en sam greh.«

Dve leti pozneje se je Dominik Savio vrnil in znova pokleknil pred a oltar, vendar ne več sam. Z njim so bili najboljši fantje iz oratorija. Ustanovil je »Družbo Brezmadežne«. Zastavil si je vprašanje: »Zakaj bi si vsak zase prizadeval, da bi delal dobro? Zakaj se ne bi vsi mladi dobre volje združili v skrivno družbo in bi tako postali majhna skupnost apostolov med vsemi drugimi v oratoriju?« Don Bosko je načrt odobril.

V tej isti cerkvi je imel Dominik Savio za glavnim oltarjem pred tabernakljem zamaknjenje, ki je trajalo več kot šest ur.

Konec leta 1852 in v začetku leta 1853 so ob cerkvi postavili skromen zvonik. Stari zvon je bil za novi zvonik premajhen, zato je grof Cays, ki je bil že drugič izbran za vodjo Družbe sv. Alojzija, podaril večji in lepo uglašen zvon, ki je potem mnogo let s svojim lepim zvenom vabil fante iz mesta, da so prišli v praznični oratorij.

Na dan don Boskove beatifikacije, 2. junija 1929, so v zvonik namestili dva nova zvonova, saj sta bila stara počena, zato so ju v talnici pretopili in sta spet lepo zvonila.

Velike slike, ki krasijo notranjost cerkve, so spomin na čudovite dogodke salezijanske svetosti.

Načrti so bili zaupani arhitektu Frideriku Blachieru (1807–1887). Temeljni kamen so položili 20. julija 1851, blagoslov pa je bil 20. junija 1852. Gradnja se je financirala iz prodaje nekaterih zemljišč ter manjših in velikih darov dobrotnikov. Med njimi so bili tudi kralj Vittorio Emanuele in škof iz Bielle. Gradnja, pri kateri so dejavno sodelovali don Bosko sam in fantje iz Oratorija, je zanje zahtevala veliko odpovedi in ponižanj.

Gradnjo so končali leta 1852, teolog Avguštín Gattino jo je blagoslovil 20. junija. Zvonik so dogradili med decembrom 1852 in februarjem 1853.

Don Bosko je želel, naj bo cerkev nekaj posebnega tako glede okrasja, uporabnosti kot dostojanstvenosti. Ko so leta 1956 širili Valdocco, so zamenjali cerkveni tlak, cerkev oblekli v marmor in namestili slike. Na desni steni lahko občudujemo sliko, ki predstavlja novo mašo Mihaela Rua, ki jo je ob don Boskovi navzočnosti obhajal v tej cerkvi leta 1860.

Stranski vhod povezuje cerkev z dvoriščem. Skozenj so stopali don Bosko in fantje vsakič, ko so se podali v cerkev. Z dograditvijo te cerkve je don Bosko lažje opravljal bogoslužne dejavnosti. Udeležencem je vlival dostojanstvo, pobožnost, natančnost in svečanost.

Na desni strani se nahaja zakristija, ki jo je leta 1860 dogradil Karel Buzzetti, eden prvih fantov, ki so 1841 prišli v oratorij kmalu po srečanju z Jernejem Garellijem. Kapela sv. Alojzija je ostala najmanj predelana: oltar, tabernakelj in kip sv. Alojzija so prvotni.

Od 1852 do 1856 je v zadnjih klopih te cerkve redno molila mama Marjeta. Med epidemijo kolere, ki je prizadela Turin leta 1854, jo je eden izmed mladih prosil za pomoč: ničesar več ni imel, s čimer bi obvezoval bolnike. Marjeta ga je peljala v cerkev in mu dala oltarni prt: »Ondesi ga svojim bolnikom. Mislim, da se Gospod zaradi tega ne bo pritoževal.«

TRI RUŠITVE PINARDIJEVE HIŠE

Od prvotne Pinardijeve hiše ni ostalo prav nič. To niti ni čudno: don Bosko je gledal samo naprej in se ni nikoli ustavil.

V začetku leta 1852 je Pinardijeva hiša gostila nekaj čez trideset mladih. Prostora je obupno primanjkovalo. Nekaj dni po blagoslovu cerkve sv. Frančiška Saleškega je don Bosko začel s pripravami na zidavo nove zgradbe, ki naj bi se raztezala od cerkve sv. Frančiška Saleškega proti vzhodu (kjer je sedaj trgovina s spominki).

Ker skromne hiše ni bilo moč takoj porušiti, saj je bila edino bivališče, se je odločil pozidati samo en del načrtovane stavbe, in sicer del, ki gre od sedanjega stopnišča (ki je na sredini zgradbe) do don Boskovih sobic.

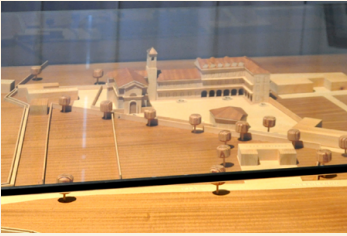
Gradnja je dobro napredovala, potem pa se je 20. novembra 1852 zgodila nesreča: zaradi mostu, ki se je podrl, se je podrl del zidu v tretjem nadstropju. Trije delavci so bili hudo poškodovani, vsi pa so bili hudo prestrašeni. Don Bosko je, ne da bi se pritoževal, ukazal, da se porušeni del zidu takoj pozida nazaj. Ko je bila zgradba pozidana skoraj do strehe, se je, tudi zaradi večdnevnega močnega

Slika prikazuje don Boskove sanje, ki so »sprožile« gradnjo bazilike Marije Pomočnice.

Kor z orglami v cerkvi sv. Frančiška Saleškega.

Maketa cerkve sv. Frančiška Saleškega, Pinardijeve hiše in nove zgradbe.

Prostor med stopniščem in cerkvijo sv. Frančiška Saleškega so poglobili in uredili kletni prostor, v katerega so namestili jedilnico za fante in kuhinjo.

deževja, neko noč zaslišal zastrašujoč hrup podirajočega se zidovja. Nova zgradba se je skoraj v celoti podrla in malo je manjkalo, da ta zrušitev ni podrla tudi dela Pinardijeve hiše, kjer je spal don Bosko. Zaradi jasnega varstva z neba žrtev ni bilo, škoda pa je bila ogromna. V nepopisni zmedi tiste noči je don Bosko med vsemi ostal najbolj miren. Najbolj pogumna pa je bila mama Marjeta. Nekaj malega zidov, ki so še ostali, se je podrla naslednji dan. Ker zaradi zime ni bilo moč nadaljevati gradnje, je don Bosko, ki nikoli ni stal križem rok, nekdanjo kapelo – lopo spremenil v spalnico, šolo pa je prestavil v novo cerkev sv. Frančiška Saleškega.

V letu 1856 je vsak kotic valdoške hiše zasedala postelja. Še več, poleti jih je nekaj spalo celo v zvoniku. S pomočjo mladih, ki so v času razvedrila zavihali rokave in priskočili na pomoč, je stara in uboga Pinardijeva hiša, skupaj z zgodovinsko lopo, postala kup ruševin, ki so jih nato odpeljali. Na njenem mestu je začela rasti nova zgradba in s tem se je uresničevala prvotna don Boskova zamisel. Ampak stara Pinardijeva hiša ni hotela slišati, da bi kar tako umrla. Novogradnja se je namreč neke noči zrušila.

Don Bosko, vedno miren in poln zaupanja v Božjo previdnost, ni samo ukazal, da se porušeno čimprej spet zgradi, ampak je v skrbi, da bi pomagal mnogim ubogim mladim, razmišljal, da bi odprl tudi dnevne šole in bi tako sprejel in pomagal vsaj delu teh, ki so se ves dan potikali po turinskih cestah. Don Bosko je bil pač tak. Poleg tega je na prostoru med stopniščem in cerkvijo sv. Frančiška Saleškega dal skopati in urediti kletni prostor, v katerega so namestili jedilnico za fante in kuhinjo.

MARIJINO SVETIŠČE HVALEŽNOSTI

S. IVICA OBLAK, FMA

Don Bosko se ni zadovoljil, da bi ljubil Marijo Pomočnico, ampak je veliko storil, da bi jo ljubili tudi drugi! Postavil ji je veliko svetišče – baziliko Marije Pomočnice v Turinu. Vsaka opeka je milost. Sleherni kamen je zahvala in spomenik hvaležnosti do Marije, ki si je zidala cerkev, sama je pokazala kraj, od koder naj bi se širila njena slava, pomoč, zavetje in zahvala.

Vbiografskih spomilih svetega Janeza Boska so zapisane dvojne sanje o zidanju cerkve. V prvih ga je pastirica povabila, naj pogleda proti jugu. Videl je polje posejano s prosom, krompirjem, zelijem, peso, solato. Ko je pogledal še enkrat, je zagledal veliko cerkev, od koder se je slišala čudovita glasba. Znotraj je visel širok bel trak z napisom: »Tu je moj dom, od tod moja slava!« V drugih sanjah pa je bil na veliki planjavi, polni neizmerne množice fantov, ki so se pretepali. Marija ga je poslala mednje, a ni

“

Božje dobrote prihajajo
k nam po Mariji.

DON BOSKO

”

našel prostora, kjer bi jih lahko sprejel. Gospa mu je pokazala travnik, kjer je začel delati, pridigati ..., nakar zagleda majhno, nizko cerkvico. Ko je postala pretesna, se je znova obrnil k Mariji in pokazala mu je večjo cer-

kev. Potem ga je pospremila po obdelanem polju in eno nogo položila na kraj, kjer je želela, da bi slavili Boga. Na tem mestu sta pretpela mučeništvo turinska mučenca. Don Bosko je zmeraj pazil na to polje, ga pozneje kupil in ga poimenoval »polje sanj«.

Ko je don Bosko začel graditi veliko cerkev, je bil čisto brez denarja. Čeprav so bili drugi zaskrbljeni, je on vedno z mirnostjo odgovarjal, da bo Mati Božja poskrbela za potreben denar. In res ga je, pri tem pa uporabila don Boskov trud in pot. Cerkev je bila zgrajena v obliki latinskega križa. Na vrh kupole je dal postaviti Marijin kip namesto strelovoda. In veliki oltar v cerkvi je dal poslikati z veličastno podobo Marije Pomočnice.

Don Boskova pobožnost je bila hvaležnost do Marije Pomočnice. Njegovo življenje izzveneva v hvalo Njej in tudi nas vabi k hvaležnosti. Pravi, da je vse prejel po Mariji. Zavedal se je, kaj vse dolguje Bogu po Mariji za neštete milosti, ki jih je prejel.

DRUGI IN TRETJI DOM

Na Rakovniku ob cerkvi Marije Pomčnice skoraj ni trenutka, da se ne bi izza kakšnega vogala slišal smeh, glasba, igra, veselje. Poleg mladih, ki dnevno obiskujejo prostore župnije, SMC-ja ali glasbene šole, se na Rakovniku nahaja tudi katoliški dijaški dom Janeza Boska Rakovnik, v katerem med tednom bivajo fantje in dekleta, ki obiskujejo srednjo šolo v Ljubljani. Razdeljeni so v dve vzgojni skupini – fantovsko in dekliško, vsaka pa ima tudi svojega vzgojitelja. Kljub temu pa večino stvari počnemo prepleteno in se povežemo v veliko družino.

»Imamo super vzgojitelje, ki so zelo zabavni in nam vedno prisluhnejo. Živimo v zelo lepo urejenih prostorih in imamo veliko različnih možnosti za pristočasne dejavnosti. Ob različnih priložnostih imamo tudi dogodke in piknike, kjer se radi družimo in se imamo fino.«

— Marija Šubic

DOM JANEZA BOSKA RAKOVNIK

Rakovniška 6, Ljubljana

60 dijakinj in dijakov

www.rakovnik.si/dijaskidom

rakovnik@zelimlje.si

040 367 131 (Peter Končan)

Prav občutek domačnosti in prizadevanje, da bi bilo življenje v dijaškem domu podobno življenju v družini, ustvarjata pri dijakih varen prostor in okolje, kjer se lahko celostno razvijajo in rastejo tako osebno kot tudi duhovno. Želimo omogočiti primerne pogoje, ki mladim pomagajo uspešno opraviti šolanje. Spodbujamo športne, glasbene in druge aktivnosti, ki vodijo k zorenju v odgovorne in vsestransko zrele osebnosti. Dijaki se radi družijo in uporabljajo tudi prostore SMC-ja, pa naj gre za igro ali nudenje učne pomoči.

»Za mano je krasno zadnje leto v domu, Užival sem v pestrem domskem vsakdanu, najlepše spomine pa sem dobil na domskih izletih, posebej v Turinu, in na domskem vikendu v Želimljem.«

— David Dobovšek

Ker se nahajamo ob vznožju Golovca, nam ta ob vročih poletnih popoldnevih nudi dovolj sence za sprehode, pozimi pa se v bližnjih bajerjih tudi drsamo. Z dijaki gremo tudi onkraj meja Rakovnika, tako smo bili letos že 2-krat v hribih, na morju, organizirali smo dva vikenda vzgojne skupine, skupaj pa smo tudi poromali v Turin, kjer smo obiskali kraje sv. Janeza Boska, na koncu pa sprostil odvečno energijo v Gardalandu.

Mladim želimo to, kar jim je želel naš vzornik don Bosko – da bi zrastle v »poštene državljane in dobre kristjane« ter »da bi bili srečni tukaj na zemlji in v nebesih!«

»V dijaškem domu mi je najbolj všeč raznovrstnost dejavnosti, ki vključujejo tako šport, druženje, zabavo kot tudi na mladinski način predstavljeno vero. Zelo cenim trud in delo vzgojiteljev, ki nam dajejo kvalitetne vsebine.«

— Ana Krapež

Leta 2024 bo minilo 100 let od posvetitve svetišča Marije Pomočnice na Rakovniku. Lahko si samo predstavljamo, koliko milosti je Marija podelila v tem času. Marija je bila priča množicam, ki so se zgrinjale pod njen plašč in jo prosile za velike milosti, pa tudi mnogim tihim molitvam posameznikov, ki so pri njej iskali zavetje in mir.

ŠTUDENSKI DOM RAKOVNIK

Rakovniška 6, Ljubljana

25 študentov

www.rakovnik.si/sdr

studentski.dom@rakovnik.si

041 856 452 (Jure Babnik)

Študentski dom Rakovnik deluje od l. 2005 (z vmesnimi pavzami zaradi prenov). Svoje prostore ima v stavbi za rakovniško cerkvijo v 2. nadstropju. V njem biva 22 fantov, sprejmemo pa lahko do 25 študentov. Namestitev je preprostejša (skupne sanitarije in skupne kopalnice), zato je tudi cena bivanja dostopnejša. Razpoloženje med študenti je pozitivno in živahno. Radi se družijo ob skupni pripravi hrane, ob igri, skupnih dogodkih. Naša prednost je rakovniško okolje s svojo pestro ponudbo: mladinski center z igralnico in igrišči, fitness, duhovno in kulturno dogajanje v okviru salezijanske mladine.

»V študentski dom na Rakovniku sem se vpisal in v njem tudi ostajam v prvi vrsti zaradi dobre, zaupanja vredne družbe in kombinacije med mirno, podeželsko okolico ter gosto bus-linijo in bližnjo bicikelj postajo.«

— Janez Godeša

SALEZIJSKI ZAVOD RAKOVNIK

Rakovniška ulica 6, 1000 Ljubljana

☎ 059 339 100 🌐 rakovnik.si

TRR SI 56 0201 0001 1929 123

KODA CHAR

REFERENCA obnova Rakovnika ≈ SI00 400-01
mašna zveza ≈ SI00 200-01

PRAVI SALEZIJANEC, ZARES ČLOVEŠKI IN ZELO SVET

ALOJZIJ SLAVKO SNOJ, SDB
VICEPOSTULATOR

Joseph Nguyen Van Quang je leta 1961 kot deček spoznal Andreja Majcna, že priletnega in bolehnega duhovnika; imenovali so ga »magister (učitelj) novincev, oče Quang (Luč)«; njegov obraz je bil namreč vedno živahno vesel z ljubeznivim nasmehom. Leta 1967/68 je bil Joseph salezijanski novinec, »oče Luč« pa je postal njegov duhovni spremljevalec in prijatelj.

»**Z**na zunaj tihim življenjem je bil dejansko on tisti, ki je položil temelje prvi generaciji vietnamskih salezijancev in si prav zares zasluži, da ga kličemo ustanovitelj vietnamskih salezijancev. Resnično sem v njem odkril izjemne lastnosti: bil je pravi salezijanec, zares človeški in zelo svet.«

BIL JE PRAVI SALEZIJANEC

Joseph je postal duhovnik in kmalu tudi vietnamski salezijanski višji predstojnik. V škofijskem postopku za beatifikacijo Andreja Majcna nadaljuje zgornji navedek: »Moral bi posnemati svojega očeta, celo njegovo pričesko; to je, kar moram storiti!« Z nagovori in zgledi je Božji služabnik mlade uvajal v salezijansko življenje: v velikodušnem veselju in ravnotežju, v delu in zmernosti, v zahtevnosti do samega sebe in v dobrosrčnosti do drugih. »V času noviciata sem mu imel priložnost služiti več mesecev, predvsem s tem, da sem mu pomagal pri zapisovanju zgodovine salezijancev v Vietnamu od leta 1952 do leta 1967. To je bila prva knjiga o navzočnosti salezijancev v Vietnamu od njihovih začetkov in zadolžil me je, da sem besedo za besedo

zapisal, kar se je spomnil o tistih časih. To delo je bilo kasneje fotokopirano.

Toda učil nas ni le z besedami; predvsem nas je učil s svojo osebnostjo. Vedno je živel tisto, kar je govoril, in v njem smo videli zgled, kako naj se obnašamo kot salezijanci. S svojim vedenjem in načinom življenja je v nas gojil salezijanski duh kot Elija v svojem učencu Elizeju. Nisem živel ob don Bosku, vendar sem v svojem magistru novincev videl živ in pristen zgled, ki sem ga posnemal,« nadaljuje pričevalec Joseph.

GOJIL JE PRISTNO ČLOVEŠKOST

Andrej Majcen je človeškost izžareval z vso svojo osebnostjo. Vse je pritegoval njegov nasmeh; bil je nasmeh, ki je izražal optimizem, vedrino in globino duha; nasmeh poln razumevanja, ki so ga vedno ob pravem času spremljale spodbudne besede; nasmeh, zaradi katerega ga je vsakdo vzljubil že ob prvem srečanju, nasmeh očeta, učitelja in prijatelja. Obenem je bil zelo dovteten za znamenja časa. Vedno je ponavljal: »Z don Boskom in s časom.« Sobrate je spodbujal za študij na univerzi: duhovniške kandidate za teologijo in pedagogiko, mlade brate laike pa za teh-

niko in duhovno izpopolnjevanje. »Dal nam je celo denar za ogled koristnih filmov, ki so nam jih priporočili na univerzi, ali za udeležbo na koncertih za mladino. Pogosto nam je rekel, da moramo iti v korak s časom, da bi lahko delali za mladino ...

Spomnim se, da ob najinih srečanjih ni nikoli pozabil povprašati po moji materi in mojih mlajših bratih in sestrah, saj je vedel, da nam je oče umrl, ko smo bili še majhni. Predvsem pa mi je najgloblje ostalo v spominu, da je bil ves predan Vietnamu ... Želel je biti Vietnamec z Vietnamci.«

IZŽAREVAL JE DON BOSKOVO SVETOST

»Če bi mi bilo dovoljeno, da uporabim besede, ki so jih govorili o don Bosku, da opišem svojega duhovnega učitelja, bi rekel, da 'je živel, kot da bi gledal Nevidnega'. To dokazuje tudi dejstvo, da je vse preizkušnje bolezni, medtem ko je opravljal svoje številne in mnogovrstne dolžnosti, sprejemal v duhu radostnega zaupanja v Boga. Tudi bolan je vedno izpolnjeval svoje dolžnosti in bil novincem s svojo navzočnostjo vzor pobožnosti. Nikoli ni izgubil nasmeška in dobre volje. Moral je biti globoko povezan z Bo-

**MOLITE ZA PRIPROŠNJO BOŽJEGA
SLUŽABNIKA ANDREJA MAJCA
IN USLIŠANJA SPOROČITE!**

**POSTULATURA
RAKOVNIŠKA 6, 1000 LJUBLJANA**

gom, da je lahko k ljudem pristopil s takšno preprostostjo in ljubeznijo ...

Kar je na nas naredilo trajen vtis v njegovem poučevanju, ni bila njegova pedagoška sposobnost in znanje, ampak nas je prepričalo, da je to, kar je učil, tudi živel, in trdno smo se odločili, da bomo posnemali njegove nauke in njegovo življenje. V njem smo videli resnično pastoralno srce, ki je našlo pot do don Boskove svetosti. Vsi ti vidiki so bili združeni v življenju in delu našega magistra novincev. Njegovo življenje je bilo popolno uresničenje vodila 'Daj mi duše, drugo vzemi' ...

Te misli želim skleniti z globoko hvaležnostjo za našega učitelja, ki nam je bil dar iz višav. Bogu se zahvaljujemo za nežnega in preprostega očeta in vodnika po don Boskovem vzoru, da je postavil temelje današnji salezijski skupnosti v Vietnamu, ki se krepi in raste, polna navdušenja in življenjske moči.«

POŽRTVOVALNO DELO

s. MARIJA ŠULIGOJ, hči Marije Pomočnice

S. MILENA DERLINK, FMA

Nič ne vemo o tem, kako je Marija spoznala družbo hčera Marije Pomočnice in se odločila slediti Božjemu klicu. Predvideva se, da ji je pomagal kdo od salezijancev, saj so bili don Boskovi sinovi na naših tleh navzoči že veliko prej kot njegove hčerke.

Morneškega duha se je Marija navzela ob predstojnicah in sestrah, vse od leta 1897, ko je bila v postulatu in noviciatu v Coneglianu. V zavodu Brezmadežne je preživela še nekaj let po zaobljubah. Bila je kuharica in s tem delom je služila sestram in mnogim drugim vse do pozne starosti. Iz Conegliana so jo leta 1915 poslali v Montebelluno blizu Trbiža, kjer je do leta 1918 kuhala v vojaški bolnici. Pred koncem prve svetovne vojne je kuhala še v vojaški bolnici v Parmi. Nato je bila daljši čas kot kuharica in ekonomka v Crusinallu (Novara). Ob začetku druge svetovne vojne jo ponovno najdemo kot kuharico v vojaški bolnici, tokrat v Baveni (Novara), kjer je bila tudi ekonomka. Predno se je na starost preselila v Orta San Giulio, je bila nekaj let v manjši skupnosti v Cassolnovu (Pavia).

Največ pričevanj o njenem življenju je iz časa, ko je bila kuharica v Crusinallu, kjer je bil tudi noviciat. Novinke tistega časa se spominjajo njene očarljive preprostosti, ki so jo občudovala. Svoji preprostosti pa je pridruževala tudi neutrudno in veselo delavnost. Ena od njih piše, kako ji je bila v vsem zgled. S. Marija se je dobro počutila v hišah začetne

formacije, kjer se je njena duhovnost lahko nenehno hranila. Zato je bila na stara leta zelo vesela, da je živela v Orta San Giulio, kjer so bile kandidatinje novarske inšpektorije.

Ena od sester, ki je živela z njo v Crusinallu, pripoveduje, da ji je bila s. Marija vedno zgled požrtvovalnosti in to je v njej občudovala. Bila je kuharica in ekonomka. Pogosto je morala po nakupih in se je utrujena ter zasopihana vrnila domov, toda vedno dobre volje. Takoj si je naredila predpasnik in začela z delom v kuhinji, ne da bi se vsaj nekaj trenutkov odpočila.

S. Marija Šuligoj se je rodila 7. 3. 1882 v Čepovanu. Prve redovne zaobljube je izpovedala 31. 3. 1910 v Coneglianu (Italija), večne pa 26. 3. 1916 v Padovi. Umrla je 20. 7. 1966 v Novari.

»Občudovala sem tudi njeno spoštovanje do predstojnic, ki jih je takoj ubogala, karkoli so ji naročile. Pozorna je bila tudi na njihove preproste želje. Zelo strogo je živela uboštvo in novinkam naročala, naj ničesar ne zavržejo. Če zelenjava kdaj ni bila dobro očiščena, nam je to na lep način povedala in sama popravila. Večkrat sem jo spremljala po opravkih in vedno sem občudovala, kakšen odnos je imela do vsakega: ponižen, spoštljiv, prijazen. Bila je goreča pri molitvi. Ob nedeljah je zgodaj vstajala, da je bila pri prvi sv. maši v župniji. Ko se je vrnila domov, je pozvonila, da so se zbudile še ostale in pripravila vse potrebno za praznični dan. Bila je zelo sreč-

na, če je našla čas, da se je lahko udeležila še ene svete maše.

To željo je ohranila še ob koncu življenja, ko je bila v Orta San Giulio. V zadnjih dneh svojega življenja, ko so bile bolečine velike, je bila zelo hvaležna, kadar sem z njo molila. Vedno sem jo zelo občudovala, kako je bila pripravljena pomagati v vsem, kar je mogla. Občudovala sem jo tudi v tem, kako je bila še na stara leta urejena in natančna v vsem.«

“

Govorila je, da ima eno samo željo: vedno dobro izpolnjevati Božjo voljo.

”

Mnoge sestre pričujejo iz njenega zadnjega obdobja življenja, ko je imela že čez 80 let, kako je bila pozorna in kako se je trudila, da ne bi bila v breme sosestram. Sama pa je bila izredno potrpežljiva tudi s težkimi osebami. Vedno je bila zelo hvaležna tudi za najmanjšo uslugo. Govorila je, da ima eno samo željo: vedno dobro izpolnjevati Božjo voljo. Zelo je bila hvaležna vsaki, ki ji je zagotavljala, da moli zanjo, zato da bi mogla vse trpljenje dobro prenašati. Njen prijazen nasmeh je povedal še več kot njene besede. Posebno pobožnost in zaupanje je imela do sv. Jožefa. Vsak dan je molila k njemu in vabila še druge, ki so ji bile blizu.

Poslovala se je ravno med duhovnimi vajami, ki so potekale v hiši, in to prav na sredo, dan, posvečen skritemu in tihemu sv. Jožefu.

Tej zares ponižni, preprosti in krepostni sestri so namenili veliko molitve. Tudi pogreb je bil zelo slovesen. Duhovnik salezijanec, ki je vodil sveto mašo zadušnico in pogreb, je opeval njeno preprostost in požrtvovalno delo, ki ga je bila zmožna narediti toliko prav zaradi svoje globoke povezanosti z Bogom v molitvi.

■ Povzeto po *Facciamo memoria*

PRAZNIK HVALEŽNOSTI VRHOVNI MATERI FMA

Torino, Mornese, Nizza Monferrato so v letu, ko praznujemo 150-letnico družbe FMA, ter med 24. in 26. aprilom 2022 postali kraji svetovnega praznika hvaležnosti vrhovni materi s. Chiari Cazzuola. Ta je potekal pod naslovom »Moje hčere so«. Našo inšpektorijo je zastopala inšpektorica s. Mojca Šimenc.

FOTO: WWW.FESTADELGRAZIE.ORG

ČE SE ZA NEKAJ TRUDIŠ, BOG TO VRAČA

MAJA ŽIBERT
VODJA RAZVOJNE PISARNE, FUNDACIJA DON BOSKO

S Tonetom Grmom, misijonarjem v Mozambiku, sva se srečala v Ljubljani na Rakovniku. Po treh letih, nazadnje je bil doma še pred izbruhom epidemije bolezni covid-19, se je za kratek čas vrnil v domovino. Ob prijetnem pogovoru, v katerem sem predvsem poslušala zgodbe iz misijonskega življenja, ter ob pregledovanju satelitskih posnetkov Mozambika, je nastal spodnji zapis. Prijetno branje, tebi, g. Tone, pa srečno in blagoslova polno na vseh korakih misijonskega življenja.

Kako se po dveh letih korone počutiš doma?

Nazadnje sem bil doma leta 2019. Moram reči, da sem vsakokrat nekoliko šokiran, ko pridem domov. Govorim o *kulturnem šoku*. Ponavadi si v kulturnem šoku, ko se odpraviš v misijone, v dežele tretjega sveta. No, pri meni je obratno. Sploh sedaj, po epidemiji, se mi zdi, da so razlike še toliko večje.

Kakšno je salezijansko poslanstvo v Mozambiku?

Tudi v Mozambiku so mladi salezijansko poslanstvo, vse se vrti okrog njih. Morda nisem prvi v vrsti, ko se na igrišču podimo za žogo, a sem vedno za delo, ko govorimo o mladih. Salezijanci in sestre hčere Marije Pomočnice imamo po Mozambiku osnovne šole in srednje šole, univerze, veliko pa se dela tudi z mladimi, ki so v poklicih. Tudi sam sem zgradil že nekaj učilnic. Da se malo nasmejemo: nazadnje pet učilnic, ki zadoščajo za pouk nekajkrat po 100 učencev.

Kaj vse počneš v misijonu?

Trenutno delam in živim v salezijanski skupnosti, ki se nahaja v kraju Moatize, čisto na

robu vasi, predno se začnejo večja področja rudnikov, kjer kopljejo rudo. Nahaja se blizu večjega mesta Tete na severozahodu Mozambika.

Pred časom sem prevzel celotno ekonomijo skupnosti, ko pa sem pred zadnjo veliko nočjo odšel na škofijo, da bi vzel hostije, vino in še nekaj drugih stvari, ki jih duhovniki potrebujemo za maševanje, so mi izročili dokumente, da prevzemam vodenje župnije.

To je zame postal velik izziv. Celotna župnija obsega 10 podružnic. Duhovnikov ni veliko, še manj pa je takih, ki bi prevzemali odgovornosti ali imeli vizijo za delo.

Trudim se, da v salezijanskem duhu vzgajamo laike, da na podružnicah dnevno poteka vsaj besedno bogoslužje, v župniji pa skrbim, da je sveta maša vsak dan. To, da je sveta maša vsak dan, je bilo za domačine skorajda nenavadno. A mislim, da so se sedaj že navadili.

Imamo nekaj laičskih sodelavcev (animatorjev). Gre za neke vrste sodelavce župnijskega sveta. Enemu od njih sem rekel, da imam željo, da bi skupaj z njim obiskala župljane po domovih. Pobude je bil vesel, a sprva me ni

FOTO: MARKO SUHOVERŠNIK

dobro razumel: da obiščeva VSE župljane. To je bilo lepo.

Pri nas imamo pridige pri svetih mašah tudi čez teden. Pomembno je, da so razumljive in blizu ljudem. Zato mi pri prevajanju pomagajo ti animatorji, saj veliko starejših ljudi ne razume portugalsko.

Dela imam veliko. Vizij in idej, kaj vse bi še lahko storili, predvsem na področju pastora-
le, tudi. Trudim se. Za enkrat mislim, da nam gre kar dobro. Imam občutek, da lahko z majhnimi stvarmi in koraki naredimo veliko.

Prizadela vas je korona, neurja, a kljub temu vztrajate.

Korona pri nas ni tako velik problem. Večji problem je malarija. Največji problem, s katerim smo se in se še ukvarjamo, pa so velike poplave. Ob zadnjem deževju je poplavela reka in z vsemi nanosi podrla glavni most, ki vodi iz našega mesta v Tete. Ko se je to zgodilo (sam sem šel čez most kakih 5 minut pred njegovo zrušitvijo, voda ga je že zalivala, videl sem, kako proti nam drvi hodi lesa in vsi drugi nanosi), smo v kraju za 14 dni ostali brez vode in elektrike. 14 dni! Takrat vidiš,

kako prav bi prišli agregati, a žal nismo imeli goriva. Mosta še danes ni. Do Tete sedaj vodi več kot 60-kilometrski pot. Prej smo tja prišli v dobrih 15 minutah vožnje.

A moramo vztrajati. In vztrajali bomo še naprej. Če se za nekaj trudiš, Bog to vrača.

Cel svet postaja misijonski ...

Da. Zase vem, da kjer bom jaz, tam bodo misijoni. Misijoni so moje poslanstvo. Mladi hitro dojemajo stvari. In hitro dojemajo, če jim pokažeš, da jih imaš rad.

Pri vas z vašo »evropsko« miselnostjo velja, da je sever razvitejši, na jugu pa še ostajajo številni izzivi. Pri nas v Mozambiku je ravno obratno. Na severu države, na področju Praie de Mocimboa, se nahaja predel, ki je izredno bogat zaradi naravnih dobrin. V tem predelu države je danes razseljenih na stotine, morda na milijone ljudi. O tem mednarodna skupnost še ne govori veliko.

Tudi tja bomo odšli salezijanci. Želja je, da bi tam odprli t. i. mednarodno salezijansko skupnost. Zaradi korone in drugih težav še nismo prišli do tja. A tudi sever Mozambika nas potrebuje.

BI SE ZNALI ODPOVEDATI?

TOMAŽ STOJC, SDB

Ko je mati Marjeta prišla v Oratorij, se je soočila z veliko revščino. Po nekaj tednih so zaloge hrane, ki sta jo s sinom Janezom pripeljala iz domačih krajev, pošle. Primanjkovalo je oblačil za fante, ki so vsak dan hodili na delo. Z don Boskom sta se odločila za prodajo nekaterih zemljišč v domačem kraju. Ker tudi to ni zadostovalo, je mati naročila, naj ji pošljejo njeno poročno obleko, prstan in nakit. Ločitev od predmetov in z njimi povezanih dragih spominov jo je veliko stala. Nekoč je o tem povedala: »Ko sem zadnjikrat imela v rokah tiste predmete, ki sem jih hotela razparati ali predelati, sem bila silno vznemirjena in mi je bilo močno hudo. Toda kakor

hitro sem se zavedla, sem si dejala: 'Pojdite no! Kaj boljšega bi se vam lahko zgodilo kot to, da nasitite in oblečete uboge otroke in daste čast v cerkvi nebeškemu ženinu.' Ko sem to izrekla, sem se čutila neizmerno srečno, in če bi imela sto poročnih oblek, bi jih brez vsake žalosti oddala v take name-ne.« (BiS II, 333-334)

Mati Marjeta je izpolnjevala besede, ki so prihajale iz ust njenega sina. Naj v tem času spremljajo tudi nas in naj nas učijo nenavazanosti na zemeljske stvari: »Kadar gre za to, da služimo tako dobremu očetu, kot je Bog, moramo biti pripravljene žrtvovati vse, kar imamo.«

Italijanska fokača

SESTAVINE

1 kg bele pšenične moke, 6 dl mlačne vode, 30 g svežega kvasa, 4 žlice oljčnega olja ali druge maščobe za testo, 20 g soli, paradižniki češnjenci, oljke ali dodatki po okusu.

PRIPRAVA

Zgnetemo klasično kvašeno testo, le da mu dodamo malo olja za voljnost in hrustljav okus. Če vzamemo temno pšenično ali pirino moko, prilijemo več žlic vode. Testo pustimo vzhajati vsaj dve uri, nato ga pregnetemo in razgrnemo po pekaču podobno kot za pico, za prst debelo. Pečico vklopimo na 200–220 stopinj. S prsti v testo naredimo vdolbinice, v katere vložimo paradižnik in oljke, vse skupaj narahlo poškopimo z oljčnim oljem, da bo fokača bolj hrustljava. Pustimo počivati največ 10 minut, ponovno narahlo poškopimo z oljčnim oljem in postavimo v segreto pečico za 15 minut. Pečeno fokačo narežemo na poljubno velike kose.

Italijanski fokači je podobna naša (belokranjska) pogača, ki jo oblikujemo v krog – na sredini višji kot na robovih. Po vsej površini jo zarezemo v mrežo, vendar ne do dna; po teh zarezah jo pečeno lomimo. Najbolj tradicionalna je potresena s kumino in grobo soljo, vendar je odlična tudi z žajbljem, timijanom, semeni (mak, sezam), s kockami slanine in podobno.

BOG POŽEGNAJ!

SREČANJE EVROPSKIH SALEZIJANSKIH NOVINCEV • Od 20. do 25. maja 2022 so bili salezijanski novinci iz Genzana (Italija), Kopeca (Poljska) in Poprada (Slovaška) gostje noviciatske skupnosti na Colle Don Bosco, kjer leto noviciata preživlja tudi slovenski salezijanski novinec Danijel Kokalj. 21 novincev in 10 vzgojiteljev je doživelo srečanje, na katerem so delili svoje različne poklicne poti, obarvane z domačnostjo in značilno salezijansko vedrino.

»WORLD CULTURAL HERITAGE« • Med 6. in 10. 4. 2022 je v grški Olimpiji potekal mednarodni simpozij mladih, ki ga je organiziral Unesco. V Sloveniji je bil nosilec projekta Krajinski park Ljubljansko barje, ki je k sodelovanju povabil Gimnazijo Želimlje. Na razpis se je prijavilo več pogumnih tretješolcev, ki se niso ustrašili nastopa pred mednarodno javnostjo. Izbrana je bila Petra Vinčec iz 3. a, družbo pa sta ji delala še predstavnica parka Barbara Vidmar in želimeljski profesor Aleš Vrbovšek.

ZAKLJUČEK ŠPORTKAT LIGE • 8. maja 2022 se je zaključila letošnja ŠportKAT liga. Sezono je zaključilo 12 fantovskih nogometnih in 5 ženskih odbojcarskih ekip. Napetost in tekmovalnost v telovadnicah OŠ Alojzija Šuštarja in Škofijske gimnazije se je ob zaključni pogostitvi prelevila v sproščeno in prijateljsko vzdušje.

KRIŽ NA SLIVNICI • V nedeljo, 15. maja 2022, so cerkniški farani obhajali peto obletnico postavitve križa in zastave na Slivnici. Sveto mašo pri križu je daroval nekdanji župnik Jožef Krnc ob somaševanju cerkniških duhovnikov Milana Kavčnika in Janeza Žerovnika.

ZAKLJUČEK KATEHETSKEGA LETA • V Don Boskovem centru Maribor so v eni izmed veroučnih skupin ob zaključku veroučnega leta pripravili skupno srečanje za otroke in starše. Seveda ni treba ugibati, kdo je bil bolj priden pri katehezi, kdo pa pri skupnem druženju.

ŠMARNICE V MURSKI SOBOTI • V jubilejnem letu družbe FMA so se pri Marijini kapelici v skupnosti v Murski Soboti v mesecu maju za šmarnice zbirali otroci in starši. Prisluhnilo so zgodbi življenja naše soustanoviteljice s. Marije Mazzarello. Seveda ni manjkalo tudi igre in druženja.

RAKOVNIK Z NOVIM TRGOM • V nedeljo, 29. maja 2022, je bil na Rakovniku v Ljubljani osrednji romarski shod ob prazniku Marije Pomočnice. Slovesno mašo je v Marijinem svetišču ob somaševanju duhovnikov salezijancev in inšpektorja Marka Košnika daroval murskosoboški škof dr. Peter Štumpf. Po njej sta ravnatelj salezijanske skupnosti Rakovnik in inšpektorjev vikar Peter Končan ter arhitekt Andrej Mlakar predstavila obnovitvena dela okolice in ploščadi pred cerkvijo v pripravi na 100. obletnico posvetitve cerkve Marije Pomočnice na Rakovniku leta 2024.

BASKIN • V nedeljo, 22. maja 2022, je v telovadnici Škofijske klasične gimnazije v Ljubljani potekala predstavitvena tekma Baskin Slovenija. Prvič se je ta igra predstavila tudi pri nas. Ob tej priložnosti smo v Sloveniji gostili dve italijanski ekipi, ki sta se pomerili v finalu. Po napeti igri je zmagala ekipa Zio Pino Udine.

PRAZNIK HVALEŽNOSTI • Na prvi dan junijskega meseca smo se sestre FMA zbrale na dnevnu zahvale inšpektorici v Ljubljani na Rakovniku. Prvič po dveh letih smo imele srečanje v večjem obsegu iz Slovenije in Hrvaške. Vsaka skupnost je pripravila točko, po nagovoru s. Mojce pa smo srečanje zaključile z molitvijo.

USPOSABLJANJE SALEZIJANSKIH ANIMATORJEV • Od 22. do 24. aprila 2022 je v Želimljem potekal USA. Enkrat letno se na tem usposabljanju zberejo animatorji, pripravniki in mentorji iz salezijanskih centrov širom Slovenije.

MARIJA SKOZI VAS • Po dveh koronjskih letih je veržejski praznik Marije Pomočnice ponovno potekal v tradicionalni obliki: 21. in 22. maja je potekala večerna vigilijska ter slovesna procesija iz župnijske cerkve na dvorišče Marijanišča, kjer je sledila sveta maša in družabni agape.

MLADINSKE SKUPINE NA RAKOVNIKU • Konec maja so se v SMC Rakovnik še zadnjič v tem šolskem letu zbrali mladi, ki se združujejo v dveh mladinskih skupinah. Za zadnje srečanje so se zbrali ob kapelici, kjer so skupaj zapeli na čast Svetemu Duhu in si privoščili super pice. Druženje se je zavleklo še pozno na večer, dokler jih ni pregnala nevihta.

MARIJA POMOČNICA V PODGORICI • Na sam praznik Marije Pomočnice, 24. maja 2022, so pripravili slovesnost njej v čast v don Boskovem centru v Podgorici. Pod večer so se v edini katoliški cerkvi Srca Jezusovega v glavnem mestu Črne gore zbrali verniki, mladi in otroci, sestre frančiškank, salezijanska skupnost ter salezijanski inšpektor Marko Košnik, ki je daroval praznično sveto mašo. Sveti maši je sledilo enkratno dejanje: kip Marije Pomočnice, ki je med sveto mašo častno stal ob oltarju, so v procesiji vernikov slovesno prenesli do nove kapelice v parku Don Boskovega centra.

TURNIR ROČNEGA NOGOMETA V MUŽLI • V salezijanskem dijaškem domu Emavs v Mužli so 18. maja 2022 pripravili turnir v ročnem nogometu. Najboljše ekipe so prejele priznanja

OBNOVA USKOVNICE • Zadnji teden maja je bilo na Uskovnici zelo delavno. 20 prostovoljcev je zavihalo rokave in se lotilo dela. Naredili so frčado na kapeli, kjer bo nov vhod, ki bo lažje dostopen in bolj varen. V prostoru pod kapelo, kjer bodo tri stranišča in trije tuši, so mojstri izolirali tla, napepljali vodovod in zalili tlake.

PRAZNIK MARIJE MAZZARELLO NA RAKOVNIKU • Sestre dveh ljubljanskih skupnosti smo na vigilijo praznika sv. Marije Mazzarello, 12. maja 2022, v cerkvi na Rakovniku skupaj s salezijanci in župljani počastile soustanoviteljico z molitvijo večernic. Na koncu je inšpektorica s. Mojca podelila novice o obhajanju 150-letnice naše Družbe na inšpektorialni in svetovni ravni. Sestre inšpektorialne skupnosti v Ljubljani na Rakovniku pa so na sam praznik župnijskemu občestvu pri večerni sveti maši predstavile svetnico in letošnji jubilej.

SREČANJE OTROŠKIH PEVSKIH ZBOROV • V nedeljo, 5. junija, je po treh letih premora na Rakovniku v Ljubljani spet potekalo vseslovensko srečanje otroških pevskih zborov. Sveto mašo, ki jo je sooblikovalo 440 otroških glasov in 20-članski orkester, je daroval nadškof Stanislav Zore.

DVA VELIKANA IN ENA MAMICA • Veliki in mali avtorji letošnji šmarnic, ki jih je izdala založba Salve, so 7. junija z zanimanjem obiskali Rakovnik ter prostore salezijanske založbe.

SREČANJE SALEZIJANCEV SOTRUDNIKOV • V soboto, 7. maja 2022, smo po dveh letih ponovno pripravili dan salezijancev sotrudnikov, ki je potekal v Želimljah. Kljub deževnemu dnevu smo se na srečanju zbrali sotrudniki iz vseh naših centrov: Ljubljana-Rakovnik, Sevnica, Bled, Šentjošt in Sodražica.

SREČANJE ZAKONSKIH JUBILANTOV IN STAREJŠIH • V župniji Sevnica so se 19. junija 2022 srečali zakonci jubilanti (22 parov) in starejši farani. Sveto mašo je ob župniku Jožetu Brečku vodil salezijanec Klemen Balažič.

POVEZANI Z NARAVO • V PUM-O (projektno učenje za mlajše odrasle) Celje, ki deluje v Don Boskovem centru, so v preteklem obdobju uredili zelenjavni vrt, v zadnjem času pa vrt povečali in mu dodali še zeliščne rastline.

POSVET SMP • Letošnje srečanje, ki ga za salezijance pripravlja delegat za SMP, je potekalo v znamenju mladinske pastorale in družine. Trije dnevi druženja v Veržeju od 12. do 14. junija so bili intenzivno pričevalski z mnogimi gosti, ki so konkretno odpirali tematska področja parov, zakona, družine in kateheze.

USPEHI MLADIH GLASBENIKOV • Glasbena šola Rakovnik je v začetku junija s ponosom in veseljem sporočila, da je njihova učenka pianistka Ema Lani Fojkar na 3. mednarodnem glasbenem tekmovanju Tartini v 2. kategoriji klavir osvojila 1. nagrado in zasedla 1. mesto v svoji kategoriji.

OBNOVITEV REDOVNIH ZAOBLJUB • Rakovniška salezijanska skupnost se je 26. junija veselila obnovitve začasnih zaobljub prvega mladega misijonarja v slovenski salezijanski inšpektoriji, brata Cypriana Mbaziire.

Avgust Horvat SDB (1939–2022)

V času, ko se je na obzorju že kazala druga svetovna vojna, se je pri Horvatovih v Lipovcih 31. julija 1939 rodil Avgust Horvat, peti od devetih otrok. Osnovno šolo v Beltincih je opravil brez večjih težav. Dobra mati ga je navajala na pobožnost prvih petkov, ki jo je redno opravljaval v župnijski cerkvi ne glede na vreme. Sveto birmo je prejel na god sv. Marka v letu 1948. Božja previdnost ga je kot trinajstletnega fanta vodila na Rakovnik, kjer je dokončal tri razrede nižje gimnazije (1951–54). Zaradi astme je namreč našel stanovanje pri družini Trampuž za rakovniškim svetiščem. Zaradi bližine cerkve je vsak dan ministriral, tudi večkrat, nato pa šel v šolo. Spoprijateljila sta se s takratnim rakovniškim zakristanom g. Francem Sušnikom. V spomin se mu je vtisnil tudi g. Janez Jenko, ki je skrbel za ministrante in pogosto pripovedoval zanimive zgodbe, še posebej o misijonih. Po sili razmer je četrti razred nižje gimnazije končal v Murski Soboti (1954–55). Peš je hodil iz Lipovec v Mursko Soboto, kar ga je utrdilo tudi v zdravju. Navdušenje z Rakovnika mu je ostalo, zato je odšel v malo semenišče k salezijancem na Reko. Tu je želja po poklicu postala bolj realna. Od takrat naprej je znotraj vedno ohranjal poklicni mir in gotovost. Prve zaobljube je izpovedal na mali šmaren 1957 na Reki. Skupaj z drugimi je nato odšel v Zadar, kjer je z maturo zaključil višjo gimnazijo (1960). Vzgojno prakso je opravljal v Podsusedu v Zagrebu, teološki študij pa v Ljubljani. V bogoslovju je pogloblje spoznal misijonski poklic. Poln navdiha, notranjega miru in gorečnosti je pričakal duhovniško posvečenje na petrovo leta 1968. Novo mašo je obhajal v župnijski cerkvi v Beltincih 11. julija. Skriti misijonski poklic sta v njem razplamtela rojak Jože Mlinarič, doma iz sosednjih Bratonec, in msgr. Jožef Kerec, ki je svojo dolgo misijonsko pot na Kitajskem že zaključil in je jesen svojega življenja preživel v Veržeju.

Leta 1978, ko je obhajal prvo desetletje svojega duhovništva, je začel pisati povsem novo zgodbo. Premagal je vse dvome in napisal prošnjo za misijone. 31. marca 1979 se je pridružil g. Mlinariču. Takoj se je spoprijel s francoščino in kirunščino. Ko je premostil težave z izražanjem, je postal pravi magnet, njegove pridige pa polne ognja, navdušenja in praktičnih naukov. 31 let je deloval v dveh zelo preizkušenih afriških deželah: v Burundiju (Rukago) do leta 1987 in v Ruandi do strašnega genocida 1994 (Musha). Bil je med prvimi, ki se je vrnil v preizkušeno Ruando, vendar se je moral zaradi lažnih obtožb poglavarjev preseliti v Burundi, najprej v Rukago, nato v Bujumburo, kjer je zaključil svojo misijonsko pot leta 2009.

Bil je neposredna priča krvavih dogodkov oz. državljanske vojne v Burundiju in Ruandi leta 1994. Največja preizkušnja ga je čakala v času ruandskega genocida, ko so hutujske paravojaške milice z mačetami pobile 800.000 Tutsijev in zmernih Hutujcev. Marija Pomočnica je takrat obvarovala vse tri naše misijonarje: Gustija, Danila in Jožeta.

Brez dvoma, njegovo srce je bilo po afriško. Kljub pomanjkanju in težkim preizkušnjam je ostal srečen in zadovoljen. A na zdravje ni znal nikoli paziti. Srce in mišli so še hotele biti v Afriki, telo pa ni več moglo slediti željam duha. Zdravstvene težave so ga prisilile, da se je leta 2009 vrnil v domovino in postal nepogrešljiv in dobrodošel član salezijanske skupnosti na Trsteniku.

Sobrata Gustija poznamo kot človeka vedrega značaja. Ravnatelj na Trsteniku je zapisal: »Gusti se je vsem zelo priljubil. Vsi so ga imeli radi. Imel je dobrodušen značaj. Rad se je pošalil. V vsem je sprejel svojo nebogljenost. Vedno se je za vsako stvar zahvalil.«

*Povzeto po
pogrebnem nagovoru inšpektorja M. Košnika*

Rajni naročniki, člani mašne zveze in molivci za duhovne poklice

Sonja Božič, Ljubljana; Urška Brenčič, Logatec; Ana in Ivan Cizel, Pišce; Vinko Cuderman, Trstenik; Ana Dolenc, Poljane nad Škofjo Loko; Marija Gyergyek, Ljubljana; Nives Kragelj, Šempeter pri Gorici; Mira Kuhar, Cerklje; Franci Kurent, Mengeš; Pavla Lavrič, Loški Potok; Štefan Mandelj, Javor; Nežka Maučec, Črenšovci; Ana Pavšič, Tolmin; Mihael Poljanšek, Stranje; Katica Protner, Gorca pri Malečniku; Matilda Selak, Log pri Boštanju; Antonija Senčur, *mati SDB duh.*, G. Logatec; Marija Slajpoh, Pišce; Ljudmila Šturm, Tolmin; Štefan Tkalec, Turnišče; Cirila Urbanč, Bučka; Angela Vesel, Griže; Gizela Vlaj, Murska Sobota; Jože Zupan, Čemšenik.

Antonija Merzel (1946–2022)

V prvih urah po prazniku Marijinega oznanjenja, 26. marca 2022, je svoj zadnji DA Gospodu rekla mama Antonija Merzel, Bajčeva Tončka iz Razbor pri Čatežu. Le mesec in pol je trajala njena bolezen od diagnoze raka in postala kalvarija, ki se je strmo vzpenjala. Njena močna notranja drža ji je pomagala

pri prestajanju trpljenja. Zavestno je sprejela križ: »Bogu je treba predati vse, do zadnje bolečine.«

Antonija se je rodila leta 1946 v vasi Gozd-Reka, župnija Prežganje, kot sedma od enajstih otrok v verni kmečki družini. Trdega dela ni manjkalo, pa tudi pesmi in molitve ne, ki sta povezovali družino. Bila je vesele narave, družabna in pogumna. Leta 1969 se je poročila z Metodom, ki je prag večnosti prestopil dve leti pred njo. Hitro se je živela v novo okolje, spoznavala ljudi ter s svojo prijaznostjo, dobroto in poštenostjo osvojila njihova srca. Dela na kmetiji je bila vajena in ga je opravljala z veseljem. Po sedmih letih preizkušenj so na svet začeli prihajati otroci, ki si jih je zelo želela. Z možem sta jih vzgajala z ljubeznijo in modrostjo. Štirim otrokom sta dala življenje, pa tudi vero in smisel, za kaj se je v življenju vredno boriti.

Veselje do petja jo je spremljalo od mladih let, zato se je vključevala v cerkvene in prosvetne zборе. Sodelovala je v več društvih in skupinah, predvsem pa je bila dolga leta aktivna članica društva podeželskih žena.

Z vso predanostjo in ljubeznijo je skrbela za svojo družino in delala na kmetiji. Ob tem pa je znala gostoljubno posvetiti čas ljudem, ki so prihajali – mimoidočemu pešču, obiskom sorodnikov ... Bila je nasmejana, prijazna, rada je priskočila na pomoč in delila, kar je imela.

Skozi preizkušnje življenja jo je vodila trdna vera in zaupanje v Gospoda. Rada je imela Marijo, rada prepevala Marijine pesmi, poromala na bližnji Zaplaz, Brezje, Rakovnik in drugam. Sveta maša in molitev sta ji bila samoumevna hrana za življenje, z leti je molitvi posvečala še več časa, hkrati pa je rada delala in po svojih močeh pomagala sinovi družini.

Veselila se je svojih otrok v vsakem obdobju, njihovega zorenja in porok, hčerine odločitve za salezijsko redovno življenje ter devetih vnukov, ki jih je imela neizmerno rada in oni njo. Zelo se je veselila tudi desetega, ki pa ga ni dočakala in se je rodil le teden dni po njeni smrti.

Hvaležni smo Gospodu, da nam je dal takšno mamo ter za bogato duhovno dediščino, ki smo jo prejeli po njej.

Merzelovi

Jožef (Pepi) Cingerle (1930–2022)

Dne 8. januarja 2022 je odšel h Gospodu oče Jožef (Pepi) Cingerle. Z mamo Zofijo sta se poročila v letih po drugi svetovni vojni. Rodili so se jima štirje otroci. Eden je še kot dojenček umrl zaradi vnetja srednjega ušesa. Drugi, njegov dvojček, sem bil jaz. Kljub razmišljanju, da ne bom

dolgo živel, sem si opomogel in odrasel. Zaradi bojazni, da bom umrl, sem prejel krst takoj po porodu. Z dobrimi šestimi leti so me sprejeli na zdravljenje kolkov v bolnišnico Valdoltra. Starša sta me izmenično obiskovala vsako prvo nedeljo v mesecu. Oče je večkrat pripovedoval, kako ni imel nekoč dovolj denarja, da bi plačal avtobus. Na postaji je prešteval drobiž, a ga ni bilo dovolj. Gospa, ki je z njim čakala avtobus, je bila pozorna na njegovo zadrego in mu darovala manjkajoči denar.

Rad je zahajal v naravo in bil tudi strasten lovec. Veselil se je lepot in bogastva narave in jo tudi občudoval. Na račun omenjenega pa ni zanemarjal nedeljske in praznične svete maše. Ta je bila vselej prva na vrsti.

Očeta sem spremljal v njegovi pobožni držbi, ki je bila kmečko preprosta, a vredna spoštovanja in doslednosti. S tega sveta se je poslovil obdarjen s poslednjim maziljenjem, spovedjo in obhajilom. Sicer je večkrat, ko se je slabo počutil, prosil, da ga je obiskal duhovnik, ki je zadnja leta redno prihajal k njemu.

Nas otroke je vzgajal dosledno in zahtevno. Ni nasprotoval poklicni odločitvi nikogar od nas. Veselil se je uspehov. Ko sem odhajal k salezijancem v Želimlje, je bil sicer nekoliko zadržano vesel. Rekel mi je: »Fant, primi se knjige in študiraj!« Uresničil sem njegovo željo. Veselil se je bližajoče se nove maše. Pripravo na novo mašo je vestno opravil in se je z mamo Zofijo iz vsega srca tudi veselil.

Kljub pandemiji ni bilo videti, da bi bilo slovo zadržano, saj je bilo na pogrebu lepo število vaščanov, sorodnikov in duhovnikov. Lepo in spoštljivo so se od njega poslovili tudi kolegi lovci.

Ob slovesu staršev čutim nekakšno osamljenost, a v veri vem, da smo združeni z njimi v Božji ljubezni. Doma me tudi vselej veselo, prijazno in toplo sprejmejo. V veri in ljubezni tudi vem, da se bomo nekoč srečali pri Bogu v večnosti. Rad se ob rožnem vencu spominjam svojih pokojnih in jih priporočam Božjemu usmiljenju. Pri maši za pokojne starše molimo: O Bog, naročil si nam spoštovati očeta in mater. Dobrotno se usmili mojega očeta in mater in jim odpusti grehe, meni pa podeli, da jih bom gledal v veselju večne luči.

Vinko Cingerle SDB

BOG JE BOG ČLOVEŠKEGA SRCA

Predstavljam si ozračje ameriške televizijske serije: lepa in privlačna žena je močno zaljubljena v svojega mladega moža. Nekega dne prejme nespodobno sporočilo spolnega odvratneža, ki ji ponuja opolzlosti. Sporočilo je jasno in odkrito kaže namene našega obsedenca. Nadaljevanje zgodbe je sedaj odvisno od dekleta. Lahko privoli ali pa silovito zavrne srečanje s sprijenim posameznikom. Če se potem zgodi, da ga sreča po naključju, bo odvisno od nje, kako se bo obnašala.

Zakaj bi prikazovali takšen prvinski prizor? Ker zlo enako deluje v nas. V globini naših osebnosti je nekakšno bolešno občudovanje zla, ki se izraža bolj ali manj jasno. Naj nam vaba ugaja ali ne, nas vznemirja ali ne. V nadaljevanju ji moremo prikimati ali ne ter najti celo zadovoljstvo v njej.

Če je Bog položil v nas številne talente, pa smo vsi zgrajeni tudi okoli kakšnega velikega greha, glavne slabosti, ki označuje našo globino. Ne poznamo razloga, reči moremo samo, da je takšna človeška narava. Bog nas zagotovo pozna in nas ne bo prestrogo sodil zaradi slabosti, ki jo bomo prenašali vse življenje. Ključnega pomena je, da ne postanemo njeni sužnji. Boj, trpljenje za spoprijemanje z glavnim grehom, ki je v nas, je veličina in slabost človeškega bitja. Sveti Pavel in toliko drugih za njim priznavajo, da so imeli dolgo skušnjave, o katerih nam natančno ne povedo. Lepe namere krsta so, da bi kljub vsemu zdržali v slabosti, v volji, da bi sledili Bogu. Sredstva za boj so v službi človeka različna: sveti Frančišek Asiški se je nekega dne zagnal v robidovje, da bi se umiril in se bolje obvladoval. Vendarle je to precej skrajno zdravilo.

Evangelij ti svetuje, da bodi pogumen v skušnjavi. Ne počuti se graje vrednega, ko doživljaš skušnjave. Same po sebi niso greh. Če pa se vnaprej vdaš, je to že pregrešno. Če se vrnem h grdemu primeru, ne moremo očitati dekletu, da je tarča sprijenca. Toda v življenju je vendarle drugače kakor v scenariju filmske serije. Žena bi mogla poklicati svojega moža ali policijo, da zaustavi oporečneža, ki ji pošilja nespodobna sporočila. Mi nismo v takem položaju: skušnjave se pojavljajo, ker so v nas in ne moremo zatreti njihovega izvora. Ne morejo nas doseči, dokler se nam studijo.

Morda pa se ti zgodi, da popustiš. V tem primeru bom razlikoval dve ravni tvoje osebnosti. Vedno spi v nas kakšna zver in ta se prebudi. Tedaj pogosto občutimo notranji boj med tem, kar je v nas najboljšega in kar je najslabšega. »Ne delam namreč, dobrega, ki ga hočem, marveč delam zlo, ki ga nočem« (Rim 7,19), je priznal sveti Pavel.

Francoski duhovnik Michel Torunade se je lotil »prilagoditve« *Filoteje* sv. Frančiška Saleškega, primerne današnjemu človeku.

»Knjižica te vabi, da odkriješ duhovno zakoreninjenost, ki jo ta mladi škof predlaga, da okusiš in odgovoriš na neizmerno ljubezen, s katero te Bog ljubi,« dodaja Michel Torunade v besedi na pot prebiranja *Filoteje* 21. stoletja.

salve SALEZIJSKA ZALOŽBA

			SESTAVILA MATEJA	PRIPRAVA ZA SPUST LJUDI IZ LETAL	TRAVA DRUGE KOŠNJE	KONJ MAJHNE RASTI	ROK MARGUČ	NAJDALJŠA REKA NA SVETU	PRVA KATOLŠKA ŠPANSKA KRALJICA	PRIPRAVA ZA CEPLJENJE	GOROVJE V MJANMARU
			POSODICA ZA POPER								
			PRIPRAVA, KI RAZPRŠI TEKOČINO, PRŠILNIK								
			NASPROTJE NOČI				ŽIVALSKA USTNICA				
			ABRAHAMOVA ŽENA				VRSTA ANTIBIOTIKA				
								VRSTA GOVEDA			
								LASTNIK TOVARNE			
			VEDA O ATOMIH	SOBNA RASTLINA			SPOMINSKI STEBER				
			MESOJEDA ŽIVAL				TUJA PISAVA ALI PODPIS				
						GRŠKI BOG SONCA					
						CERKV. DOSTOJANSTVENIK					
						MEVŽA, REVA				SINOVA ŽENA	PRIPADNIK ŽUPNIJE
						IGOR LUKŠIČ					
						SVETA PODOBA				SANJA FIDLER	
						NEPRIJETEN OČUTEK				AMERIŠKI TELEKOM	
								ODPRTA TEL. POŠKODBA			
				STIL				MESTO NA HONŠUJU			
				HRV. FEVD. RODBINA							
						FRONTNIK, FRONTOVEC					
						PRIMOŽ SUHODOLČAN					
						ANGLEŠKA PISATELJICA KRIMINALK CHRISTIE					
									ANTON NANUT		
						DUHOVNIK, ŽUPNIK (SLABŠALNO)					

GESLO križanke DB 3/2022

pošljite do 20. septembra 2022 na uredništvo revije Don Bosko.

- 1. nagrada:** pulover s kapuco (L) z don Boskovo mislijo
- 2. nagrada:** knjiga *Rešena iz pekla*
- 3. nagrada:** knjiga *Angel podari perut*
- 4. nagrada:** knjiga *Oratorijska klapa*
- 5. nagrada:** otroški knjižici *Narobe svet, Otročiči in kraljestvo*
- 6. nagrada:** rdeča majica z logotipom *Don Bosko*

REŠITEV križanke DB 2/2022

Duhovne vaje

NAGRAJENCI

- 1. nagrada**
Tomas Lukin, Šempeter
- 2. nagrada**
Karmen Sovič, Kresnice
- 3. nagrada**
Katja Ornik, Sp. Ivanjci
- 4. nagrada**
Anja Hostnikar, Maribor
- 5. nagrada**
Stanko Mele, Celje
- 6. nagrada**
Branko Ravnik, Tržič

Hvala, ker podpiraš salezijansko vzgojno dejavnost v Sloveniji in po svetu.

FUNDACIJA DON BOSKO
Rakovniška ulica 6
1000 Ljubljana

IBAN SI56 0205 8026 2282 413
KODA CHAR SKLIC SI00 105
NAMEN Don Bosko

3€
so dovolj, da
podpreš Don Boska.

OPZ TRSTENIK

Don Bosko je brezplačen in razveseljuje 4-krat letno. Lahko ga naročiš!

DON BOSKO
Rakovniška 6
1000 Ljubljana

059 339 100
donbosko.revija@sdb.si
www.donbosko.si

Don Bosko Slovenija

